

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Prinsessan
INGRID
— OCH LADY PATRICIA
RAMSAY —
*på sommarvisit i
London*

Läs
**PÅ CIRKUS
I PYRENEERNA**
AV
PRINS WILHELM
*
TU ELLER ETT PÅ SEMESTERN?
*
DEN ELEGANTASTE
Modelävling i Paris
*
**FRÅN KVINNLIGA GYMNAS-
MÖTET I SIGTUNA**
i detta n:r

K R Ö N I K A

OM DE VERKLIGA SLAVARNA OCH DE NYA HEMSLAVINNORNA

MAN KAN INTE VARA NOG SKEPTISK mot allt som är fastslaget. Mot axiom, som inte kräva bevisning. *There is alltid something rotten* med vedertagna sanningar. De stå blott alltför ofta på lerfötter, fast folk hypnotiserats att tro dem stå på oförstörbar granit.

Som nu påståendet, att det är kvinnorna som äro slavar under modet! Och att det är männen som sätta sig över modet.

Det är förstås precis tvärtom.

Den medelmåttigt utrustade kvinnan, liksom den medelmåttiga mannen, går naturligtvis i skock. Ska det vara knäkorta kjolar så har hon det, ska kavajen ha runda hörn, så har han det. *Men*. Den mera framstående, personliga eller sköna kvinnan följer inte alls modet slaviskt. Hon överraskar, bedårar eller förskräcker med de besynnerligaste påhitt. Kom inte med det gamla påståendet, att det är hennes skraddare, som är temperamentsfull! Det är hon själv. Som med egendömlig intuition vet vad hennes person varje ögonblick kräver för att göra sig bäst gällande.

Men har någon sett aldrig så framstående män våga skapa sig ett eget mod? Ens våga sätta en liten, knypplad spets på smokingen, hur klädsamt det än kunde vara. Eller gå i storblommig kavaj? Eller ha mjuk krage till frack?

Det är herrarna som är slavar. Som inte våga vika en tum från den väg som tyrannen-modet utstakat.

En berömd eller skön kvinna uppträder med säkerhet och självfallenhet i vad som helst. Hon kan på måndag ha en toilett som släpar bak och är knäkort fram, på tisdag en som släpar i högra sidan och på onsdag en som släpar i vänstra. Ena dagen är hon virad i en halv meter bomullstyng och den andra är hon ombrusad av en halv kilometer tunn chiffon. Ibland är hon naken till svanskotorna och ibland påpälsad över örönen.

Visa mig den premiärminister eller riksdagsman eller charmör som vågar bolla med — vad säger jag, vågar på något märkbart sätt ändra — det förhärskande modet! Jag har aldrig i hela mitt liv sett någon gentleman utveckla någon personlig smak i sin klädsel. (Utom i små, knappt synliga detaljer.) Men jag har hört massor av herrar klaga över de dumma herrmoderna. De styva kragarna, de ledsamma färgerna m. m. Dock, att någon skulle våga ändra på kostymen förrän modet tillåtit det, har aldrig sports. En herres klädsel skall vara korrekt, det är herrns lag. Korrekt, som modet föreskriver.

En kvinna, särskilt då en vacker, kan klä sig — och gör det också — hur som helst. Ja, fantasien nekar att dra någon gräns för vad hon kan tillåta sig i klädväg.

Hon kan t. o. m. tillåta sig att gå baklänges i tiden och uppträda i förgången stass. Mormor rediviva. På fullt allvar, icke som maskeradskämt.

Men är det någon som tror på morfar re-

divivus? På att modärna herrar skulle våga på allvar lancera morfars kläder? Gå med salig gubbens lömsanschetter och knäiga, för långa byxor. Och inte känna sig löjlig.

Alla herrar följa modet slaviskt. Inga damer göra det. (Hjordmänniskor av båda könen undantagna, sådana följa naturligtvis alltid rent mekaniskt efter täten.) Kvinnor — även då de acceptera gängse mod — roa sig alltid med att spekulera ut små personliga, speciella finurligheter och avvikelser. En herre känner sig först välklädd, då han i minsta detalj är absolut som alla andra gentleman.

En samling herrar i festdräkt är en massa onödiga upprepningar, en samling damer i festdräkt är lika många sinsemellan olika skapelser. (Vad som döljes av kläderna — döljes? Olämpligt ord ifråga om festklädda damer — naturligtvis icke medräknat.)

Allt det här kom jag att tänka på, när jag såg en rubrik "Kommande herrmoder?" (försiktigtvis med ett frågetecken efter) över ett fotografi med herrar i knäbyxor och bara knän, och herrar i Schillerkragar och i sandaler och i jumpers med skärp, gående på en gata i en engelsk stad. Inga stärkkragar. Säkert på det hela taget praktiska dräkter.

Och ändå ler man. Och åt slutfrågan i notisen om de engelska reformsträvandena: *hur kommer den blivande svenska herrdräkten att se ut?*

Varen lugna! Herrar är fruktansvärt konservativa. Damdräkten förändras på tio år mer än herrdräkten på ett årtusende. En praktisk herrdräkt kan vi således approximativt beräkna att få se omkring år 2929.

(Fast jag tror nu, att stärkkragen hänger med då också! Den är till den grad opraktisk att den säkert kommer att trotsa seklerna.)

*

Sporten skall lära våra barn "fair play". Det är lojalitet, heder.

Det är mycket värdefullt att barnen genom

Stilla.

*Mot luftig sommarhimmel
i silhuett det flammor
en skog av röda stammar,
och tallbarrsskuggors vimmel
blir solspel runtomkring.*

*En skällko går och vallar
och kallar alltemellan
melodiskt fram ur skällan
bland stammarna av tallar
ett ensligt plingeling.*

*Det blir alltmera stilla,
och ljud och färger somna,
och alla tankar domna
i detta stora, lilla
och lugna ingenting.*

EVA ARADS.

sporten bli härdade, få självförtroende, men det finns många andra vägar som kunna leda till den karaktärsutvecklingen. För att utveckla sinnet för "fair play", är däremot sporten med sitt tävlingsmoment oersättlig.

Också för att utveckla modet. Ehuru fysiskt mod är övervärderat, jämfört med det moraliska, är det en mycket värdefull egenskap. Feghet leder nämligen till nästan alla synder. (Särskilt då moralisk feghet.)

Nå allt det där äro vi ju alla överens om.

För att lära barn någonting, hjälper det inte med att säga: gör, som jag säger. Utan man skall kunna säga: *gör, som jag gör.*

Alltså: se på sportsmännen, lär av dem lojalitet, fair play. Lär att kunna bära ett nerderlag. Lär att skilja på person och sak.

Tag med ungarna t. ex. på en fotbollstävling. Låt dem se hur alla underordna sig, hur ingen spelar stjärna, hur alla sträva för det gemensamma bästa.

Låt barnen se, hur "fair" spelet är. Hur man undviker alla tricks, alla tjuvknep. Hur man uppträder lugnt och sansat, inte visar humör, än mindre ilska.

Se också på publiken! Hur den jublar för varje bragd, alldeles oavsett vem som utfört den. Hur hjärtligt applåderna åska, när främlingarna visa sig på styva linan.

Hade herrskapet barnen med på matchen Espanol—A. I. K. nu senast?

Om jag hade det? Nej, det hade jag, gudskelov, inte.

*

Mitt för många år se'n framkastade förslag om manliga ensamjungfrur, speciellt i villastäder, tycks nu hålla på att bli förverkligat. Stockholms läns arbetsförmedling har, på grund av bristen på hembiträden, tagit sig för att flytta över manlig arbetskraft till speciellt kvinnlig rayon. Gjort jungfrur av arbetslösa karlar helt enkelt.

Experimentet har slagit utmärkt väl ut. Tror jag det! Det är ju idealiskt att ha chaufför, trädgårdsmästare, barnjungfru och kokerska i en person! Den manliga tjänaren är idealet för villastaden.

Få de unga damerna, mot förmodan, någon gång lust att ägna sig åt husligt yrke, går det nu inte att komma med enbart lantlig oskuld och höga lönepretentioner! Fruarna ha blivit bortskämda. För att lilla Amanda nu ska få plats i våra villor, är det bäst att hon lär sig köra bil och gräva potatisland. Utom, förstås, barnskötsel och matlagning. Ty nu ha vi blivit vana vid kvalificerad arbetskraft. (Nya kvastar, skrattar lilla Amanda. Kanske det.)

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

TU ELLER ETT PÅ SEMESTERN?

Nyttigt att det äkta paret är ifrån varandra ett tag, säger en.

Gemensam semester, den bästa tiden på året, säger en annan.

OLIKA ÅSIKTER OM ÄKTENSKAPETS SOMMARBEKYMMEK.

DER VARIBÖRJAN PÅ JULI. HERRSKAPET A. var vårtrött och lite gnatigt. Längtan ut, att resa ifrån våningen, från damm och gatubuller och kontoret med maskiner som hackade på nerverna, till nya vyer och frisk luft var stor och förväntansfull. Så fick herr A. sin semester. Och så stuvade man in sig och sitt och kastade sig ut i sommarresans ljuvligheter.

Men herrskapet hade inte kommit långt förrän det uppdagades, att de hade våningsdamm och kontorsbullret med sig. Herr A. hade inte beställt rum på hotellet i Malmö och där fanns inte ett enda, för där var kongress och det borde herr A. vetat. Enligt fru A. Enligt herr A. borde fru A. vare en vuxen och vettig människa och inte tappa lynnet för att hon rev en lucka på dräktkjolen i bildörren. Att det inte fanns någon plats vid lunchen på Sassinzfärjan tog fru A. som en personlig elakhet av herr A., och att damer inte kan bära en enda liten väska en enda liten bit gjorde herr A. till en principfråga att sitta och tugga på genom Nordtyskland.

I Berlin gick en vecka på skruvar. Herr A. ville gå på Wintergarten, men fru A. var trött och ville sitta stilla på hotellrummet och sade: gå du —. Och det gjorde herr A. och sedan var fru A. otrevlig vid frukosten, för varför skulle just hon vara gift med en hjärtlös människa som lät sin hustru sitta ensam i en stor otäck stad?

Så hölls krigsråd en dag, och sedan båda talat om, att jag är då världens fredligaste människa, så fattades enhälligt beslutet: vi resa tillsammans till Sverige och sedan skiljas våra vägar. Sades och gjordes. På Malmö perrong viftade herrskapet mer glatt än taktfullt farväl till varandra och hon for medan han väntade en dag. Och hände sig, att innan fru A. hunnit till Eslöv, så upptäckte hon att hon satt bekvämare, när herr A. höll armen om henne. Och herr A. vandra längs kajerna i Malmö och fann till sin motvilliga häpnad, att det varit roligare om en liten pretentiös men snällt intresserad dam gått vid hans sida. Fru A. hamnade i tidens fullbord på en herrgård i Värmland och herr A. spatserade sig bland Falsterbosocieteten. Och herr A. fann till en början, att det var vanskligt att inte ha någon som talade om vilken slips man skulle

ha till vilken kostym och som slut på tanketråden, att hans fru var den sötaste lilla frun norr om ekvatorn. Och fru A. talade i tre brev i följd om, att pensionatets alla herrar voro sagolikt inskränkta. Varpå herr A. packade ner vad han ägde och satte iväg norrut, och fru A. störtade söderut och så möttes de när de hämtade luft vid en järnvägsknut. Och övergävo respektive tåg och tog ett nytt åt ett neutralt håll, och herr A. höll armen om fru A. och fru A. talade om att den blårandiga slipsen var egentligen snyggare till den grå kostymen.

Detta är alltså semesterproblemet. Skall herrn och frun resa ut på semestern tillsammans eller skola de blott umgås per post? Bli det ingen riktig semester om hennes tvättbekymmer och hans morgonhumör släpa med var de placera sina tillfälliga penater? Bli det heller ingen riktig semester om hon inte är med och minns den där morgonen, när han seglade ut bland skären i soluppgången, eller han inte är med och minns den kvällen, när hon gick i en daggig hage och såg tömrosorna slå ihop?

För många herrar och fruar A. är det kanske så, att hela året går i ett enda jäkt och bekymmersamt dagligdags. Han är borta på sitt håll — och kanske hon på sitt — hela dagarna, och kvällarna gå i trötthetens tecken. Tid att vara tillsammans, verkligen vara tillsammans, ha de nästan aldrig. För dem bör kanske semestern bli den tid, då de träffa varandra, och i en ny och bekymmerfri miljö upptäcka en del, hon att han inte bara är kontorschefen och han att hon inte bara är husfrun eller en jäktad självförsörjande.

Våra stockholmsdamer ha tittat på problemet och funnit gåtans lösning i många variationer. Efter som de flesta äktenskap väl äro som de flesta äktenskap med lagom jubel och lagom gråt och både han och hon ha ordinarie mänskliga vanor och ovanor, så bör frågans skarpa belysning av fem strålkastare från olika håll avslöja något av dess kärna.

I regissör Gustaf Lindens hem finns en praktisk överenskommelse i ämnet, berättar fru Olga Raphael-Linden. Redan under äktenskapets första år bestämdes,

att den årliga resan skulle för makarna bli en årlig semester även från varandra. Ty det underliga är, att ens arbetsplats ter sig allt mindre och mindre tilldragande ju längre fram i ledigheten man kommer, men ens frånresta make, respektive maka, blir trevligare och vackrare och mer dyrkansvärd för var dag som går i den tillfälliga skilsmässan. Man sitter i all enkelhet och längtar.

Och i brev sitter man ju inte och idisslar vardagens små litet dammiga företeelser, drar fru Maja Simon, maka till doktor Simon, tanketråden vidare. Utan låter varandra för omväxlings skull få veta vad man tänker och tycker och reflekterar. Om människor ständigt äro i friktion mot varandra så nötas de, det gör ju allting annat. Det bästa sättet att få bort det lilla gnisslande som förr eller senare uppstår är att man skiljs och ses igen när man är utvilad.

Herrskapet Gardtman-Dalkvist med nöjesliv till yrke har ju för vanliga ögon semester tillsammans mest året runt. Och borde alltså vilja titta på något annat än ordinarie partnern under den korta ledigheten mellan 200-de gången och ny premiär. Men fru Karin Gardtman tittar avståndstagande på förslaget: — Det kan ju vara skönt att vara ifrån varandra förstås, men det skall inte vara många dagar, inte. I år har vi rest tillsammans och jag får säga, att Valle var absolut förtjusande, trevlig och omtänksam och flirtade inte med någon annan än mig. Vad jag kunde se åtminstone.

— Om det är ett lyckligt äktenskap så är det naturligtvis ett minimum i glädjen att inte få vara tillsammans, formulerar friherrinnan Annie Akerhielm herrskapet Dalkvists praktik i teorin. Men om äktenskapet är olyckligt, så skadar det inte att kontrahenterna slippa se varandra en tid. Kort och koncist och utan om eller men eller förbehåll formulerar tandläkaren fru Sigrid Näsström, maka till fil. kand. Gustaf Näsström, sin syn på saken. »Ska herrn och frun resa tillsammans på semestern? Naturligtvis. Semester i äktenskapet — är det inte första steget till permanent tjänstledighet?»

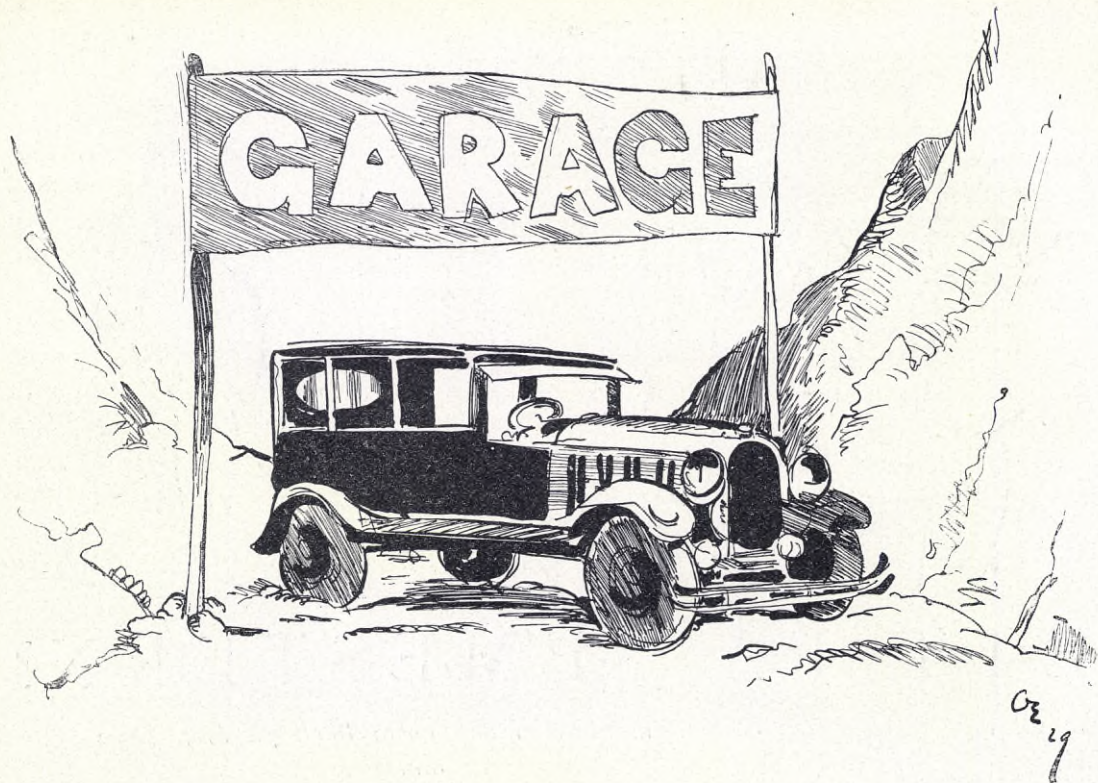
BANG.

Ill. G. Chatham.

P Å C I R-

Av

Crewer!

"För ett folk är det bättre att förbliva sunt och obemärkt än leva sjukt i brännpunkten av en på konstlad väg uppbläst nyfikenhet", säger prins Wilhelm i detta intressanta resebrev från en bilfärd i Pyrenéerna med halt-punkt vid den berömda cirkusen vid Gavarnie och gör därmed ett tankvärt inlägg i den även hos oss så aktuella och omdiskuterade turist-reklamfrågan. Man har en odelat angenäm stund med många goda cirkusinslag, när man följer prinsens-författaren på denna resa.

VÄGEN SLINGRAR UTEFTER GAVE'S trånga floddal. Över broar, genom tunnlar, på kanten av bråddjup. Stigningen är lång men inte värst brant, sexan klarar det mesta på högsta växeln. Det är bara när man råkar möta någon av de väldiga timmerfororna i en sväng och måste stoppa som ettan och tvåan komma till användning. Ty trångt är det med besked. Det fordras båda körsvennernas goda vilja och påpasslighet för att fordonen inte skola skrapa mot varann. Vilket troligen inte skulle bekomma det bastanta lasset ett dugg men däremot bli ödesdigert för bilen. Det är ungefär som hästen och tuppen som stodo i samma spilta och gjorde upp att inte trampa varandra på tårna.

Dalen smalnar än mer, på botten for-sar vattnet klargrönt och vilt. Anemoner och narcisser kanta vägen, bilda brokiga, glada färgklickar i grässets saftiga grönska. Det märks att man är uppe i högländerna, så där en 1000 meter ö. h., allt är mycket friskare, frodigare, förnöjsammare än nere i slättens dammiga kvalm. Luften är ren och lätt att andas, man insuper nya krafter för var gång lungorna fyllas. Det känns som vin i blodet och stål i musklerna, en amerikan skulle troligen säga att han mådde som mr Krushen själv. Samt vara beredd att hoppa över världens högsta tagg-trådsstängsel.

Luz med sina badetablisement och sanatorier, med sin pittoreska fästningskyrka och Napoleonska bro spännande över floden lik en sprättbåge, har redan passerats. Gèdres trasiga medeltida klocktorn likaså. Och fortfarande bär det uppåt hela tiden, bara uppåt. En pustande ångvält spärrar passagen, det är omöjligt att slinka förbi förrän den behagat rulla åt sidan. Man håller på att förbättra vägen till den stun-

dande turistsäsongen. Om det går att åka längre? Joo då, fint, fortsätt bara. Ett ansikte, där sot och solbränna ingått en sällsam förening tittar ut ur det stånkande vid-ndret, nickar vänligt, säger ytterligare några ord på en obegriplig dialekt och försvinner. Här är man förekommande mot alla, artig och hjälpsam. Det ligger i blodet, det har kanske också någonting att göra med de vilda omgivningarna, det är bäst att vara vänlig även mot obekanta, en vacker dag sitter man själv i klistret och behöver någon, som drar upp en.

Äntligen skymta Gavarnie's små oansenliga hus, en handfull byggnader som tycas utströdda på måfå i landskapet, kuran-de i skydd av en väderbiten 1300-talskyrka. Här tar vägen helt enkelt slut och sexan får pusta ut på ett tomt gårde nedanför byn. Runt omkring stå bara nakna berg och fjälltoppar, det är Pyrenéernas jättemassiv som obevekligt sätter stopp för all vidare framfart.

Bilen omringas av förare. — En vägvisare, en häst, en mula? Monsieur ska naturligtvis upp till Cirque'en? — Jo, det stämmer. Hur långt? — Två timmar om man rider. — Gott, hit med ett ök.

Om en stund är hela sällskapet på väg uppåt fjälldalen. Allt är grått, sterilt, vid-linjigt, precis som det skall vara 1500 meter över havet. Hästarna lunka sävligt, de ha varit med om turen många gånger förut, hitta fram och åter med förbundna ögon. Navsa då och då efter gröna strån, köra mularna i någon glaciärbäckes klara vatten, sparka bakut om man manar dem till hastigare takt. En turisthäst går av princip aldrig fortare än han själv vill.

Stigen slingrar utefter Gave, som här krympt till en liten beskedlig rännil. Dalen snörps ihop, bergsjättarna rycka närmare.

Under tiden pratar jag med flickan som leder öket. Hon är pigg, vig, välvuxen och förefaller stark som en björn. Svarar beredvilligt på alla frågor men blandar in så många dialektord att hälften blir oförståeligt.

— Är det många främlingar på trakten?

— Nej, inte så här års. De komma först längre fram på sommaren och då ser här ut akkurat som en myrväg.

— Vad gör ni om vintrarna?

— Sover. Äter. Ger fåren foder. Man kan inget annat företa sig, snön ligger meterdjup.

— Inga skidor?

Hon tittar oförstående på mig och jag försöker förklara vad ordet betyder. Då skakar hon på huvudet och skrattar muntert, idén att spänna långa brädlappar på fötterna måtte förefalla henne ofantligt lustig.

— Hur många hästar har ni?

— Vi får bara ha en häst och en mula per familj. Det har fackföreningen bestämt. Annars skulle vi nog ha fler, åtminstone under högsommarn. Som det nu är hinner man inte med mer än tre turer. Och djuren bli trötta om det sitter feta madamner på dem.

Det kändes underligt att i denna ödsliga, storslagna natur plötsligt bli påmind om sociala problem. Ända hit hade de trängt och ändå tyckte man att man var så långt bort från alla brännande dagsfrågor. De hörde i varje fall oändligt illa samman med porlande fjällbäckar, grå lavar och ruggiga moräner.

Nu har kavalkaden nått tröskeln och rider in i cirkusen. Den öppnar sig lik en oval jättearena av ofantliga proportioner. Floden rinner mitt igenom och runt omkring torna bergen upp sina massiv i stup och terrasser alldeles som på en amfiteater. Den gör verkligen skäl för namnet, Cirque de

Drick **Champis**
RING bryggerier och vattenfabriker.

överallt —
men begär
det kallt!

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen nya
SILL-INLÄGGNINGAR
såsom Aptitbitar, Kungssill, Slottssill, Briosill, Turistsill, Lunchsill.

Gavarnie. Fonddekorationen består av lodräta fjällväggar med draperier av snö och is. Flickan som leder hästen säger att detta är världens vackraste plats. Säkert är den det för henne.

Ståtlig och vild ligger den i solgasset, omringad av tindrande tinnar. En väldig cirkus där stormarna om vintern tumla om, gå på volten, stegra sig och sätta av i sken. Ingen djurtämjare lägger kapson på de sprakfålar. Men i dag är det bara några usla människokrypp på arenan, ynkliga clowner när man tänker på de mäktiga naturskådespel som brukar uppföras här. Inte ett enda futtigt litet konststycke, värdigt platsen, kunna de, sitta bara och titta på allt det gigantiska runt omkring, känna sig små, obetydliga, främmande inför snöjättarnas väldighet.

Jo, ett komiskt intermezzo inträffade i alla fall till slut. En mula tyckte mossbädden där hon stod se så inbjudande ut att hon trots högljudda protester behagade lägga sig på rygg med alla fyra benen i vädret och rulla om av hjärtans lust. Vad den förbluffade rytaren sade när han kravlat sig upp igen kan göra detsamma. Inte ens på raderna i en landsortscirkus hade man dragit på mun däråt.

Sedan den förolyckade plockat ihop glasögon, kikare, reservoirpenna och silvertandpetare fortsatte kavalkaden en bit in på arenan ända till den punkt, varifrån man kunde se hur floden störtar utför en brant fjällvägg i ett enda luftigt språng på nära 500 meter. Så här års är den likväl ännu delvis frusen och gömmer sina vattenmassor bakom en ridå av glimmande grön is. Ej långt från platsen ligger det pass, som enligt legenden öppnade sig för Roland när denne var som mest trängd av sina fiender. Man får namnet Roncevalles i tankarna och tycker att vinden ännu borde föra med sig ett svagt eko av den siste paladinens ropande lur. Ty i dessa trakter, rika på sagor och minnen, har Rolandsången, den äldsta och yppersta av fransk medeltids nationella hjältedikter, ursprungligen tagit gestalt.

Efter jämnt två timmar återvändande vi till byn. Prome-

naden är ej längre än att den gott kan göras till fots. Men när vägvisarna erbjuda sina tjänster låta de påskina att endast ditvägen tar denna tid och att man således behöver fyra timmar fram och åter. De flesta turister gå naturligtvis i fällan. När jag framhöll det tämligen ohelderliga häri för min hästflicka var det som om hon plötsligt inte begrep ett ord franska längre. Emellertid återfick hon talförmågan hastigt när jag gav henne tio francs

i dricks. Se, den gubben gick inte alls. Tjugu skulle det vara. Här finns en taxa även på sådant, som tornar skyhögt över de vanliga 10 proc. — Monsieur förstår, vi måste hålla på våra rättigheter.

Ack, dessa turisttrakter...

Just när vi skulle köra kom en gumma sättande i firsprång ner på den fridfulla ängen där sexan betat i loj ensamhet. Hon fäktade med armarna, skrek något på långt håll som man inte kunde uppfatta. Vad stod egentligen på?

— Monsieur, monsieur, det kostar fem francs i garageavgift.

Jag tackade för upplysningen och svarade sanningsenligt att jag inte behövde något för vagnen eftersom jag just skulle fara.

— Garaget, flämtade gumman som under tiden hunnit fram, det är här.

Hon pekade på en skylt, som hittills undgått min uppmärksamhet, och där stod det verkligen. Till och med i stora, feta bokstäver, tvärs över vägen. Det hela var så pass originellt att hon utan betänkande fick sin sedel. Fast ett lättvindigare, luftigare och driftbilligare garage får man nog leta efter.

Ack, denna turisttrafik på gott och ont, vad allt har den inte på sitt samvete. Människorna bli som galna av snikenhet och förvärvsbegär. De få en förvänd syn på tingen, sluta upp att arbeta, sitta mest med händerna i kors och vänta att främlingarna skola fylla deras fickor med guld. Mätte en nådig försyn bevara vårt land för slikt.

Man må hysa vilken uppfattning som helst om turistsvärsändets förtjänster och nackdelar, när det går till överdrift är det enbart av ondo. För dem, som driva propaganda gäller det att se till att avigsidorna

inte göra sig breda på en god rätsidas bekostnad. Hur mycket det än ligger i rörelsens natur att söka flytta gränserna närmare varandra får man för den skull inte glömma att den själv har gränser, som ej ostraffat överträdas. För ett folk är det bättre att förbli sunt och obemärkt än leva sjukt i brännpunkten av en på konstlad väg uppblåst nyfikenhet.

Ill. Ossian Elgström.

Frågor.

*Jag är de strängar, i vilka susa
all världens ve och vända, lust och fröjd;
ett luftigt skimmer i skyar ljusa;
i djupet djup och i höjden höjd...*

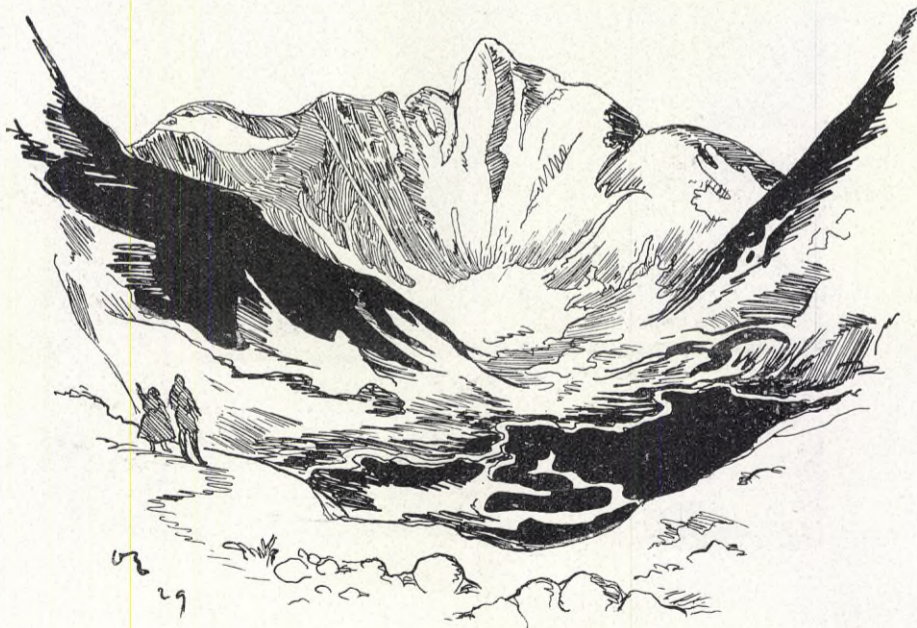
*Vem själv jag är, är mig dock en gåta.
Är jag ej ett med mina strängars spel?
När världens sorg i min själ vill gråta,
säg, gråter då ej ock min egen själ?*

*När världens glädje inom mig skrattar,
är denna lycka icke också min?
När tankens klaraste syn jag fattar;
går jag ej själv i evig klarhet in?*

*När drömmens träd, som sin krona sträcker
ur ändlös natt upp i oändlig dag
— liksom en hägring, som hoppet väcker —
med namnlös skönhet fyller helt mitt jag:*

*är jag ej själv då i trädets krona
en gren, som vajar med i drömmens dröm?
Får jag ej själv i dess himlar tona?
Lyfts jag ej själv upp över tidens ström?*

CARL SAM ÅSBERG.

Ekströms **Fästmjöl**
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

E N K O N S T N Ä R S I D Y L L

HOS MÅLARINNAN ANNA MUNTHE-NORSTEDT I HENNES INTRESSANTA HEM.

DE HÄLSINGBORGARE, VILKA PAS-sera Kristinehall, kunde sistlidne kalla och snörrika vinter knappast undgå iakttaga, hur småfåglarna därstädes, gul- och gråsparvar, pilfinkar och kvarstannande bofinkar, ibland till och med en och annan rödskimrande bergfink, regelbundet utspisades på den snötäckta gatan och blevo fetare och trindare än småfåglarna i stadens övriga delar. Som genom ett trollslag kommo de bevingade varelserna fram ur alla hål och gluggar, när en äldre dam med påsar av olika storlekar trädde fram ur porten till det stora hörnhuset. En liten hund, vars hull sannolikt verkat chockerande på prisdomare vid hundutställningar, åtföljde henne ofta.

För promenerande är hon väl mest känd som den varma, entusiastiska djurvännen. Men många ha därjämte reda på att denna dam är en av vårt lands skickligaste målari-
nor, fru Munthe-Norstedt, vilken Laurin i sin sista konsthistoria kallar för "den mest betydande stillebensmålari-
na vi haft och även en förträfflig konstnärinna, då det gäller interiör-
målning".

Låt oss göra henne en kort visit, då samtidigt tillfälle bjüdes att få närmare betrakta ett av de få ännu bevarade gamla konstnärshemmen från Oskar II:s första regeringstid. Vår ringning på tamburklockan besvaras av Sippans intensiva skall inifrån. Den lilla hunden, full av iver att försvara sin matmor, har aldrig lärt sig dölja sin ovilja mot besökare. (Sedan detta skrevs har Sippan helt plötsligt dött till stor sorg för sin matmor.) Även det andra inneboende djuret, papegojan Zacko, ser ej gärna främmande människor konkurrera om sin matmors gunst. Åtminstone påstår fröken i köket, att Zacko har den fula vanan att efteråt härma sådana gäster, vilka dröja kvar alltför länge. Vi skola därför skynda oss för att ej få Zacko som ovän. Desto större vänlighet visar oss istället värdinnan själv, som tvingar oss ned på sina antika stolar, klädda med gyllenläder och siden. Inom ett ögonblick är det massiva barockbordet i matsalen fyllt av allahanda godsaker.

Vi få höra om värdinnans vistelse i Paris för femtio år tillbaka, då hon för den utomordentlige läraren Stevens, som var på modet under andra kejsardömet, utbildade sig till genre- och blomstermålari-
nna.

Stevens gjorde de mest noggranna iakttagelser av sin samtida omgivning och valde åt sina virtuossamtida utförda dukar i små format motiv från den eleganta damvärlden, mer verklighetstrogna, än vad tidigare interiörmålare åstadkommit. Han hade specialiserat sig på att framställa unga, vackra parisiskor, klädda i fransande siden och med tegelröda kaschmirschalar, då de rörde sig bland möbler från 60, 70-talet. Vem kunde tävla med honom i att illusoriskt återgiva glansen av den svarta sammetskappan, pälsverket nedom den persikolena kvinnokinden eller de fylliga läppar-

Fru Anna Munthe-Norstedt med sin hund.

En konstnärinna och kulturpersonlighet med rika minnen ur ett intressant liv och ett kulturhem presenteras här för oss, då vi göra besök hos målari-
nan Anna Munthe-Norstedt, bosatt i Hälsingborg.

na, som, för att använda fransmännens bildlika språk, förde tankarna till doften av hallon? Det var en lärare, som visserligen fordrade föremålens exakta återgivande i detalj, men samtidigt dyrkade konsten icke för dess egen skull utan för det skönas. Hans elev har, oberoende av nya smakriktningar och modeväxlingar, troget hållit fast vid sin mästares framställningssätt och konstnärliga uppfattning. Därför har heller icke hennes konst mycket gemensamt med konsten av idag. Hennes blomster komma verkligheten så nära, att mer än en åskådare känt sig smått besviken över att blommorna icke också dofta. Det

Stilleben av Anna Munthe-Norstedt.

kan i detta sammanhang icke vara ur vägen att påminna om, att varje konstepok bör bli bedömd och värdesatt ur sin egen tids synpunkt, då den första bästa uppslagsbok i konsthistoria lär oss, hur starkt uppfattningen flukterat genom tiderna.

I fru Munthe-Norstedts interiörmålningar — en konstart, som för övrigt icke mycket odlats i Sverige — spårar man frändskap till danskarnas intima "stuekunst", som återspeglar kärleken till hemmet och glädjen av en vacker möbel. På staffliet står en betagande interiör, i det närmaste färdig, med utsikt genom en dörröppning över ett hörn av ateljén och en gustaviansk väggpendyl, strålande i guld.

Man njuter i denna bostad av förmånen att befinna sig i ett verkligt kulturhem. De många vackra möblerna, som gått i arv i hennes mans släkt, kristall, silver, tenn och kuriosa, samlade halvt på måfå under olika tillfällen, men med konstnärlig smak och urskiljning, och icke minst tavlorna på alla väggar, både hennes egna älskliga blomstermålningar och Norstedts många kvarvarande dukar, förutom alla skizzer, teckningar och etsningar signerade av konstnärskamrater från en gången generation med sådana namn som Fagerlin, von Rosen, Kronberg, Forsberg, Börjesson, m. fl., allt detta gör hennes hem till en verklig sevärdhet.

Men mer än alla döda ting förlänar värdinnan genom sin egen personlighet åt sitt hem det rikaste kulturinslaget. När hon börjar berätta om sina vänner från forna dagar, kommer man i beröring med flera personer, vilkas namn redan tillhör vår kulturhistoria och blivit hela nationens egendom. Vi förflyttas till 1870-talets konstnärskretsar och föras samman med familjen Norstedts umgängesvänner först i Paris och sedan i Stockholm. Viktor Rydberg var en av hennes mans bästa vänner. Han anförtrodde henne en gång, hur hans mor även efter döden ingrep i viktiga skeden av hans liv och gav honom råd då han kände sig tveksam. Georg von Rosen kunde ibland roa hela bordsällskapet med små lustigheter om drottning Desideria, vilka hennes hovfröknar berättat honom som ung. Ur gulnade brevbuntar kan fru Munthe-Norstedt visa sina vänner snabbt nedkastade penn-teckningar, som Karl XV utförde, då han höll statsråd och tiden blev honom för lång. Det är alltså här en miljö, där doften av en gången tid vemodigt dröjer kvar.

Dessa rader ha tillkommit icke blott för att påminna att fru Munthe-Norstedt den 28 juli firar sin 75-årsdag utan även för att bekräfta, att hon fortfarande arbetar vid sitt staffli och dess emellan pysslar om sina kära djur. I det samhälle, där hon nu vistas, har hon, tack vare sitt rika konstnärskap och sin utpräglade personlighet men kanske först och sist sitt varma hjärta, undgått det öde, som eljest drabbar många gamla människor, att bliva bortglömd.

Kobbs Théer äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända som de förnämsta och drickas därför av alla verkliga thévänner.

Begär därför alltid **Kobbs Thé**

Lektion i Sigtuna — — —

— — — och siesta.

FINSK SOL ÖVER NORDISKA BLOMMOR...

ELLI BJÖRKSTÉN LEDER DE NORDISKA KVINNOGYMNASTERNAS MÖTE.

... TRI, FYRA, FEM, SEX — SJO — ni skall sträcka den här sidan så lång så lång så att ni tycker att — no — gick den av...

Det är gymnastiklektion på Sigtunaskolan, där Nordiskt Förbund för Kvinnogymnastik håller årsmöte. Utanför tågar regnmolnen i jämn rotelonn över julmorgonens hösthimmel, och de fyra nordiska ländernas flaggor slå slakt mot stängerna i störtskuren. Men inne i gymnastiksalen skiner solen.

Den — solen — är en vacker högrest grå gestalt med grått hår över en hög panna, starka intelligenta ögon och en stark melodisk röst, som sjunger trivsamt på finsk-svenska. Den skiner på en rabatt av grå och blå blommor, och det syns, att de trivas i solskenet.

Ovanför den lilla staden med små låga hus vid en liten gata och ett rådhus, som man kan sparka omkull utan att vara gymnast, ha Nordens 180 främsta gymnaster under Finlands största gymnastiska kraft, fröken Elli Björkstén, ledning, samlats till sitt årliga möte. Och till sin årliga fest, det känner man i luften, när man dimper ned mitt i en måltid i den vackra matsalen med dess vimmel av damer och tungomål. På ledningens bord stå fem stolta flaggstänger, den sedvanliga kvartetten som aldrig spränges, Sverige—Norge—Danmark—Finland, och så den femte, som är ny och litet blygt står på ena kanten. Det är Island. Våra ögon följa bordsraderna, där armarna fäktat över tekopparna i svårlärda rytmiska krumelurer och facktermerna susa från språk till språk, och hitta vid en pelare ett litet fast vackert ansikte med slätt svart hår och hy av en färg, som sällan ses under det ordinarie Skandinavians sol. Den lilla Island, som är sitt lands första representant på de nordiska gymnastikmötena, talar om att vi hemma hos henne heta Svithiod, att hon själv heter Olöf och att hon skall lära Island gymnastisera. "Fast jeg är bange for att det int' gaar..." men det är nog ingen av hennes 179 kamrater.

På dessa sommarens korta tre veckor skall årets arbete för alla dessa adepter till Elli Björkstén grundläggas. Och det märks på arbetstakten. Redan halv 9 på morgonen sitta de i mångdubbla andäktiga led med block i händerna och vänta i skolans stora hörsal på ledarföredraget. Fröken Björkstén hade inte talat länge, förrän vi släppte blocket och bara hörde på, med någonting stigande inom

Kvinnliga gymnaster från Nordens länder ha under ett par julveckor samlats till möte i Sigtuna under ledning av den berömda gymnastikpionjären från Finland fröken Elli Björkstén. Iduns medarbetare har gjort ett besök på mötet och skildrar sina intryck av mötets lektioner, det system och den ledarina, till vilken nordisk kvinnogymnastik står i så stor tacksamhetsskuld.

oss, som var mycket nära gripenhet. Det låter högtidligt, när det som vi höra på handlar om något så pass konkret som gymnastik, men det är högtidligt att se och höra en människa, som nått till det ideellt väsentliga i vad hon gjort till sitt i livet, och förmår att med en gnista av genialitet över orden och den glädje, som är allvar i rösten, ge det åt andra.

Vad Elli Björkstén vill? Nere i ett litet vitt Sigtunahus, där man hörde regnet sommarsusa i träden utanför och lampans skuggor slogo i långa skuggor mot det låga taket, förklarar hon för oss, vad det är som gör, att ordet livsuppgift inte är för stort för en som arbetar med kroppskultur.

Elli Björkstén vill ställa kroppskulturen i

själskulturens tjänst. Hon ser i gymnastiken kanske främst uppfostraren. Uppfostrande har den ju alltid varit, genom att ge disciplin och sinne för lydnad. Men det är inte det. Hon vill, att gymnastiken skall vara kropp och själ. Inte bara kropp, det blir rå gymnastik, och inte bara själ, det blir formlös plastik, utan båda, det blir *liv*. Man känner ibland aningen av något av det stora i ens medvetande flyga igenom en. Någonting, som låter en för en sekund *känna* helt och fritt och stort, det må sedan vara glädje eller allvar, längtan eller sorg. Kanske bara kraften att handla. Men det försvinner, man hinner inte, eller ids inte, fånga det med händerna och så glider det ifrån en och man glömmer hur det kändes, det blir återigen så, att det som sker med en sker i slapphet. Kroppskulturen skall få människan att rå på slappheten, inte genom att göra henne till en knippa viga strama muskler, utan genom att lära henne vad intensitet är. En i någon form upprörd människa rör sig på ett annat sätt än en slö. Gymnastiken skall göra människan upprörd, det är här: i djupaste mening intresserad. Och därigenom hjälpa hennes medvetande och själ till koncentration. Kroppskulturen, så utförd och uttydd, kan hos en människa hjälpa upp till ytan kravet, att hon inte bara skall vara till, hon skall *vara*.

Elli Björkstén har infört musiken till gymnastiken. Hon tar den till hjälp som en makt, men hon är medveten om, att den är en farlig makt. Den skall koncentrera den rytm, själslig och kroppslig, som är menad med en rörelse. Musiken skall vara ett rytmiskt *krav*, inte en ursäkt för konturlös plastik utan stramhet och stränghet.

Det är en ung betagande lära, och det märks på dem, som stå under henne, att de äro unga och betagna, även om vartannat huvud, som stramt följer rytmen i hennes kommando, är silvergrått. Att se en gymnastiklektion på Sigtunamötet är mer än något annat *roligt*. Fröken Björkstén i aktion är en imponerande humorist, plus det att hon har ett sätt att säga f-ärrdig-a så att man är färdig, och ett sätt att säga *luft*, så att man tycker att det blåser. Och hon härmar, man skulle vilja säga sataniskt bra. "Do sir så tantig ut när do springer — — —" och så larvar hon några meter över golvet med klafsiga fötter och

(Forts. sid. 803.)

Elli Björkstén.

Huru brygges

Mumma?

De gamle hade sina metoder att bereda välsmakande måltidsdrycker. En sådan dryck var s. k. Mumma, som tillredes på följande sätt: Man löser 1 à 2 matskedar strösocker i en halvbutelj öl eller pilsner. Då sockret är väl löst tillsättes en halvbutelj Carnegie Porter. Det hela blandas väl, varvid ett starkt brunt skum härrörande från portern synes på ytan av blandningskärlet. Vackrast presenterar sig denna dryck i en glastillbringare.

D E N V I K T I G A S T E K U G G E N

AV VERA von KRÆMER.

EN MOR HAR IRRITERATS AV ATT behöva tvätta sina döttrars silkesstrumpor och klagat. Hon har icke fått stöd enbart. En annan mor skrev — debatten föres i Idun, som vi vet — att detta åliggande hörde till de andra åligganden man har, då man är mor. Då man har yrket att vara mor. Vålgörande bra sagt! Samma syn på saken, som en helt ung flicka nyligen gav uttryck åt. "Det brådskar inte med att gifta sig", sade hon, "men då man tar det jobbet, ska man sköta det." Vara en hederlig hustru och en bra mor, menade hon, ta det som en uppgift.

Många kvinnor i våra dagar ha dubbla sysslor, den att ha en förörjning, och den att vara husmor och mor. Det går bra ihop i vanliga fall, ty i båda posterna kan man lägga in av hela sitt väsen, som ju icke är så ensidigt! Jag skulle kunna berätta den klagande modern om andra mödrar — jag vet en, som har fem barn i olika åldrar — vilka ha dessa dubbla sysslor och när den första är slut för dagen (vid fem-, sextiden) kasta sig över både sömnad, tvätt (av så fina saker, att man ej, som Ebon föreslår, bör skicka bort dem till mer ointresserade händer), lagning, uppfostran och till på köpet äro sina barn ett roligt och förstående sällskap.

Saken är den, att de icke finna något försmädligt i att tvätta silkesstrumpor. Eller ullstrumpor — undertecknad har i årtal, lika självfallet som att gå igenom den dagliga uppstigningsproceduren, tvättat egna, barnets och makens strumpor. Det vållar inte ett ögonblicks reflektion, det sker på morgonen i samband med badning och desslikes, och som plaggen ju aldrig få hoppa sig, utan tas genast par om par, är tvättningen lika lekande lätt, som det brukar utlovas i annonser.

Att harmas över döttrarnas silkesstrumpor

bottnar i två ting: dels en kvarleva från den tid, då en strumpa var ett fult, otrevligt ting, dels en jalsi över att döttrarna gå i silke.

Mödrar vilja antingen göra sig till slavar eller hysa ett för dem själva omedvetet aggtill ungdomens livsglädje och allt det, de själva aldrig roat sig med eller som de anse

Iduns nya följetong.

Av Vera von Kræmer.

I Iduns nästa nr börjar en ny följetong. Och det skall säkert glädja våra läsarinor att erfara att det blir Vera v. Kræmers utlovade roman, som nu kommer.

Vera v. Kræmer behöver ingen presentation i Idun, hon är känd av hela vår läsekrets för sina varje vecka återkommande kåserier och vår tidning räknar henne som en av de sina. Nu får Iduns läsekrets lära känna fru v. Kræmer från en ny sida: romanförfattarinnans, där hon dock icke gör sin debut, ty hon har redan en gång givit ut en roman, "Advokatens umgänge", fastän under pseudonym. Dessutom är hon författarinna till ett flertal barnböcker. Hennes senaste arbete, som Idun nu förvärvat, heter "DE NYA DÖTTRARNA" och är en roman, värdefull och roande, gripande och glad, som skildrar vårt eget nutida Stockholm och, som titeln anger, naturligtvis dess unga damer, såväl självförsörjande som hemmaflickor. Romanens huvudperson är en liten duktig och trevlig journalistfru — nå, vi skola inte fördjupa oss i handlingen, utan överlämna den åt våra läsarinors egen nyfikenhet.

Under den tid Vera v. Kræmers följetong löper i Idun, kommer författarinnans kåserier att utebli varannan vecka.

förbi. Medelvägen är, att i laga tid lära ungdom att företa sig små nyttiga ting och att mödrarna utan knot bistå, där det skall bistås. Det hänger vid så mycken fördom, att vissa sysslor äro förnedrande. Det är inte mer förbittrande att vispa upp tvällödder till strumpor än att skala den potatis, hela familjen äter, för att inte tala om disken.

Det berättades om lektor Paul Waldenström hur han på sina resor medförde blott ett byte — det ena bar han, detta tvättade han varje kväll i hotellets handfat och bar det andra, medan det första torkade. Lektor Waldenström var en bildad, strängt selsatt människa, en karl också! men han fann ingenting löjligt eller för sig nedsättande; att på föredragsturnéer så ordna en praktisk detalj.

Men på den tiden, 90-talet, var detta för oss andra ganska främmande. Nu ha vi hunnit över den förvåningen. Nu stå "fina damer" och plaska var och varannan morgon med sitt silke, helt enkelt för att de äro rädda om det. Själv är bästa dräng. Och gäller det utearbetande döttrar, som bidra till hemmet (låt dem betala litet mer!) så kan deras mor vara deras andra jag åt dem . . .

Inte intill slavgränsen. Men yrket att vara mor borde ha fördelat uppgiften i hemmet så, att modern inte plötsligt finner sig betungad — då har hon försummat att i tid lära flickorna något — eller harmsen — då fattar hon icke sin plats i hemmet som ett yrke, motsvarande flickornas maskinskrivning.

"Hur jag vänder mig blir felet mitt", invände denna okända mor till tre kanske ganska vårdslösa döttrar.

Ja, min fru, till en viss grad. Det är därför att så oerhört mycket beror av er, därför att ni är en så viktig kugge i maskineriet.

E N L Y C K A D S E M E S T E R

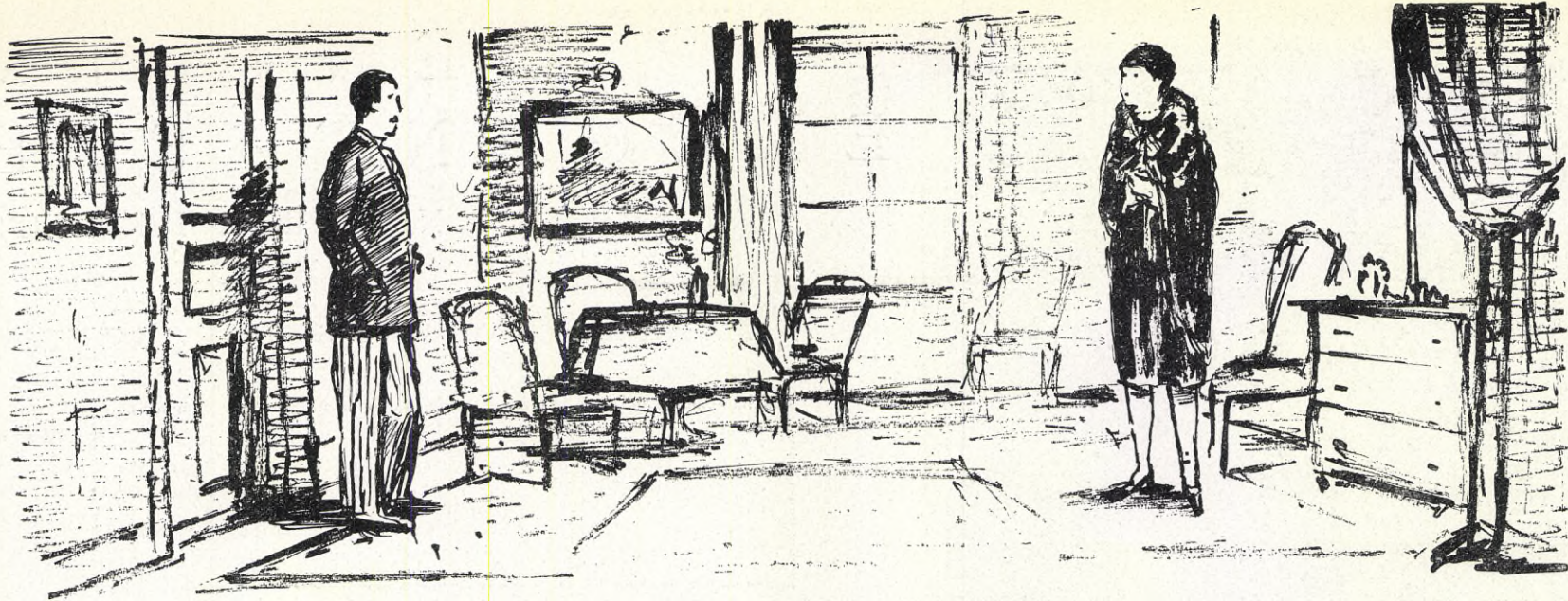
I dagarna ha deltagarna i Iduns sällsapsresa till Paris återvänt hem. Det blev en synnerligen lyckad färd i härligt väder, angenämt sällskap och god stämning — belåtenheten tycks vara allmän och de fotografier, som resenärerna sänt Idun bära syn för sägen. Vi meddela här några ur samlingen.

Från vänster: Resedeltagarna samlade framför Brunswickmonumentet i Genève. — I glädjen över att finna meterhöga snödrivor. Furkapasset. — Ett lyckat knäpp i Montreux vid Genèvejsjön.

En fluga gör många på en sommar!

Tag den i tid med Tomtens Flugfångare!

F Ö R V A N D L I N G E N

AV HENRI DUVERNOIS. ÖVERSÄTTNING FRÅN FRANSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

BETJÄNTEN SÅG ICKE PÅ KORTET, som Thérèse räckte honom och som inbjöd henne på Konstnärsklubbens vernissage genom M. Hugues Dolbrecque, medlem av styrelsen. Han drog sig åt sidan och lät henne passera. Det var en ståtlig betjänt, klädd på franskt maner i röda sammetsbyxor. Hans åsyn gav Thérèse en storlagen idé om den lyx, i vilken denne monsieur M. Dolbrecque levde, som var så kraftig och älskvärd, att han tycktes uteslutande använda sin styrka i omhetens tjänst. Hon hade råkat honom första gången för fjorton dagar sedan hos förmögna vänner. Han hade sagt till henne:

— Kommer ni inte på vår utställning? Låt mig skriva upp ert namn.

Hon hade givit honom sitt namn och sin adress och var säker på att han skulle glömma bort henne. Man fäste så föga uppmärksamhet vid henne, att hon icke längre visste, om hon var vacker, och hon hade upphört att fråga spegeln om detta. Och så en vacker morgon kom inbjudningskortet: »Madame A. Meriser.»

— Antoine! hade hon utropat, då hon läste utskriften, titta... Vem kan det vara ifrån?

Antoine hade visat sitt missnöje med att bli väckt så häftigt för en småsaks skull.

Denne kortväxte, magre och vresige man, som hade ett par ursinniga mustascher, som till formen liknade tandborstar, blev icke dämpad av åren. Vid varje tillfälle svällde en stor ådra i hans panna, han blev tegelröd i ansiktet och bröt ut. I början av deras äktenskap hade hans hustru, som var förälskad och förbryllad, försökt att bekämpa dessa raserianfall, sedan hade de roat henne så mycket att hon framkallat dem. Då hennes make blev scharlakansröd, kände hon samma glädje som en liten okynnig flickunge och utbrast: »Såja, buss, lilla gubben», nu lät hon honom ryta och tänkte på andra saker.

Men det var inte längre fråga om honom. Fylld av rörelse gick Thérèse in i salen. Där fanns snöiga landsvägar med en liten poetisk stuga, där det lysat i ett fönster, porträtt av vattusiktiga och mycket korrekta herrar, porträtt av damer, utrustade med alla sina pärlor och sitt mest distingerade leende. Genrescener, spirituella anekdoter, behandlade med den finaste pensel, stela blommor i vacklande vaser. Gamla medlemmar kommo med släpande

fötter, flämtade och föllo ned som om de icke haft något annat mål än att avlida på denna fläck i pärlgrå benkläder, cylinderhatt på huvudet och käpp i handen.

Thérèse stannade framför en pastell under glas, därför att glaset reflekterade hennes bild jämte Hugues, som nu kom in.

— Det var snällt att ni kom.

Hon vände sig om och låtsades vara överraskad.

— Å, är det ni, vad jag är tacksam mot er, jag tycker så mycket om tavlor.

— Om ni tycker om tavlor, så tacka mig inte. De här ha ingen jämvikt, man får sjösjuka av att se på dem. Kära madame Meriser, tycker ni inte att det skulle vara trevligare att äta goda bakelser här i närheten?

Hon sade genast ja, därför att det kom in en skådespelerska, vars praktfulla kostym fördunklade hennes, som var allt för enkel. Hon blygdes över den lilla doft av bensin, som hennes tvättade handskar utandades. Slutligen kände hon den olycksdigra kittlande känsla, som förkunnar att en maska löpte upp utmed hela strumpan. Å, dessa små olyckor! Medan hennes kavaljer började att göra henne sin kur, tänkte Thérèse: Ett sådant dumt mod med korta kjolar och uringade skor... Bara det inte syns!... Och varför intresserar sig denna don Juan för mig? Kunde han inte lämna mig där jag var i min resignation? Och han betraktade henne med en sådan beundran, att hon drog den slutsatsen: Kanske har han nyss blåst på dammet, som uppstått av tio års enformighet?

— När vill ni komma och dricka te hos mig? frågade han.

Och då hon bad honom vara tyst, envisades han.

— För att prata mera ostört än här. Vad är ni rädd för?

— För min man. Antag, att jag skulle möta honom framför ert hus?

— Å, är det ingenting annat, så har jag ett ofelbart system.

Han redogjorde för detta system: droskan, som man lämnade framför ett hus med två utgångar, den täta slöjan, dessa klassiska försiktighetsåtgärder kunde vara fåfänga, det medgav han. Det behövdes bara, att mannen eller en vän till mannen gick förbi helt oförmodat. Men vad som dolde en kvinna bättre än en förklädnad, bättre än den mest ogenomträngliga

mask, det var en förut okänd toalett, som endast användes vid dessa möten och under den övriga tiden hålles omsorgsfullt gömd. Man skulle naturligtvis välja en hatt och en klädning av ett slag, som annars icke brukar bäras, om man tillade nya skor och några småsaker såsom en något egendomlig paraply, ett ovanligt smycke, så var silhuetten absolut förändrad.

— Det är den absoluta säkerheten, bebyrade Hugues. Er man skulle kunna stöta till er på gatan utan att känna igen er.

Till sist blev hon övertygad och lovade att försöka äventyret men utsatte en frist på två månader. Hon behövde i själva verket två månaders sparade penningar för att köpa denna klädning, denna hatt, dessa skor och dessa småsaker, som Hugues talade om med en millionärs sorglöshet. Förresten var hon icke absolut bestämd att komma. Men dagen därpå visade Antoine sig så häftigt och orättvis för en dåligt kokt sill, att hon icke tvekade längre. Under åtta veckor samlade hon vilt på skatter. Meriser betalade trettio francs för skjortor, som kostade åtta francs i andra hand, han åt raguer, som voro lagade av sekunda kött och drack i bedrägliga buteljer en sur ättika.

Så återstod det roligaste på programmet: att köpa sakerna. Thérèse gick vanligen klädd i diskreta skräddardräkter och korrekta hattar. Hon inköpte nu en blå cape, en klargrön klädning med guldbroderier, en klockhatt och guldskinnskor samt en blå paraply, där kryckan var prydd med ett papegojhuvud och slutligen ett halsband av pärlor i brokiga färger.

En dag förde hon dessa skatter i smyg till den husliga härden. Med en rysning av glädje tog hon på sig den orientalska klädningen, satte på sig den djärva hatten och de blåa skorna, lade litet rött på läpparna, ställde sig framför spegelskåpet och klappade i händerna. Hugues hade rätt. Förvandlingen var fullständig, en annan kvinna, som kände medlidande med den första, som var så ödmjuk, så utplånad och krökte axlarna i livet liksom hon krökte dem under den brutale makens klander. Det var en annan kvinna. Hennes leende hade djärvhet och glans, hon tyckte, att hon var längre, mystisk, åtråvärd. För första gången var hon säker på sig själv. Då hon kom hem från mö-

Ill. G. Nordblad.

(Forts. sid. 803.)

D E N E L E G A N T A S T E E N P R I S T Ä V L A N I F R A N K R I K E S F Ö R N Ä M S T A F A C K

D E N F I N A S M A K E N S T R I U M F .

Eftermiddagstolett i beige crêpe satin från Gorin. Första pris.

SÄSONGENS ELFTE TIMME ÄR EN enda kappsprungning. Poeterna tävla om Akademiens pris. Konstnärerna tävla om Rompriset. Konservatoriets elever tävla om Första priset. Damerna tävla om Stora priset i kvinnlig elegans. Detta sistnämnda pris tävlades om i Grand Palais, inför en publik som var ytterst elegant och fulltalig, och det trots att biljetterna kostade femtio och hundra francs.

Själva tävlan anordnas av Journal och dess spirituelle kåsör, Maurice de Waleffe, leder densamma. Iklädd knäbyxor, som vanligt, öppnade han seansen med ett litet anförande, i vilket han påvisade damtoalletens betydelse för landet såsom varande en av dess förnämsta industrier. Han framhöll dock att en toalett är ingenting utan sin bärarinna, och fransyskans behag skapar den franska smakens herravälde i världen inom denna bransch. Därpå började själva tävlan, till vilken anmält sig ett femtiotal kandidater.

En efter en trädde de in på den lilla scenen i toaletter som alla buro sommarens prägel. Men en kvinna i Frankrike visar sig icke utan en kavaljer vid sin sida. Och det var André de Fouquières, första man inom området mondänitet och elegans, som ledde in de tävlande, vackra aktriser från teatrar och varietéscener i Paris. Ehuru vana att röra sig på tiljor, hade de dock icke lärt mannekängens yrke, som går ut på att dräkten först och främst skall komma till sin fulla rätt. Men Monsieur de Fouquières hjälpte dem. Han sade dem komplimanger på sitt oefterhärmliga sätt, i vilket ingår tre fjärdedelar beundran och en fjärdedel lätt ironi, han svängde på dem, lät dem taga några danssteg och satte dem sålunda, liksom publiken, i stämning.

Alla de tävlande applåderades. Men nyanserna i applåderna förmärktes. En del voro rena artighetsapplåder, och man viskade sinsemellan: Ingenting! Det har man sett förut...

Andra applåder åter voro hjärtliga, men vände sig helt till någon publikgunstling från scenen. Det var förhållandet med den lustiga Maud Loty i en vit tyllklänning, garnerad med svart räv, i vilken hon såg mer än vanligt ut som en fullfjädrad rackarunge, men klänningen i sig själv var kravs.

En toalett från Menotte-Simonin, som arbetar i teaterstilen, fick en honnörsapplåd. Den var ytterst modärn, det vill säga den kunde ha stått i en modetidning av år 1890. En lång brokig kappkjol över vilken gick, till knäna, en tunik i grov tyll, kantad med skinn och absolut följande kroppens linjer — när kvinnokroppen hade sådana. Ska vi se ut sådana... undrade damerna i salongen och skakade på sina huvuden.

Ähnej, även om tendensen går mot detta förlegade mod, blir det så modifierat, att vi kunna anlägga detsamma. Ehuru, det måste sägas, det mod som vi haft med den raka linjen har i det hela taget varit mycket klädsamt, och de korta kjolarna ha förlängt många kvinnors ungdom. Modehusen kunna nog roa sig med att lancera fantasier, rasande fantasier, men i den moderna praktiska verkligheten slå de aldrig igenom, så vi kunna vara lugna.

Hade icke huset Jenny två år i rad fått pris, tror jag nästan att det även i år knipit sig detsamma för någon av sina skapelser. En var en eftermiddagsdräkt i gulgrå crêpe Georgette. Klänningen var helt sydd i smala tvärveck ända från axeln ner till fällen, men dessa veck gingo i skala neråt, de på kjolen hade en bredd om tio centimeter. Kappan var rak med tre veck nertill. Den andra var i svart tyll. En balklämning alltså. Kjolen var inkrusterad med stora blad i svart taft.

Den nätta aktrisen Monna Paiva hade en klänning i grå och svart spets. Även i den gick allt på tvären. Livet var

i grå spets. Kjolen hade tre raka svarta spetskappor. Denna skapelse var från Marcel Rouff.

Jane Marnac tog sig mycket bra ut i en toalett från Jean Patou. Blommig chiffon i färgskalan gult, grått. Midjan på sin rätta plats, en fichy om halsen, knuten fram, kjolen i långa spetsiga godets, långa ärmar. Alltså en utsökt middagstolett när kavaljeren bär mörk kavaj.

Huset Christiane blev mycket uppmärksammat. Den här reproducerade stilklämningen med sitt korta åtsittande liv, snört fram till, och sin vida kjol bars av den förtjusande artisten Christiane Dargyl. Och fick heders titeln av ett "andra pris", vilket icke ingår i tävlan. Den har bara ett pris, som består av en prydnadspjäs — och äran. Den stora penningssumma som föregående år var förknippad med priset och tillföll arbeterskorna i det

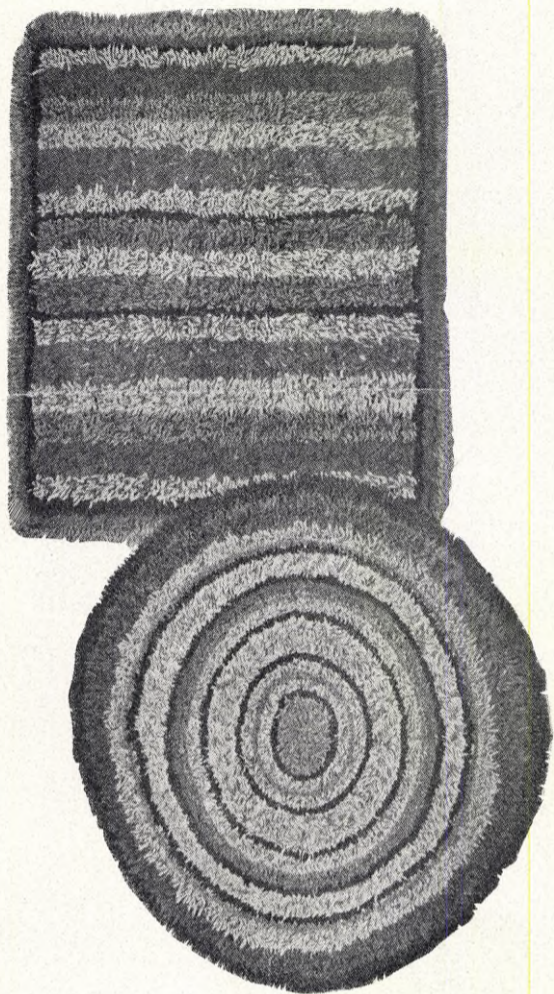
(Forts. sid. 804.)

Stilklämning i rosa taft från Christiane. Andra pris.

D E N N Y A S T E M A T T A N

FLOSSA ELLER RYA AV GARNRESTER — UTAN VÄVSTOL.

Two mattor av stickade, uppklippta ribbor.

SURROGAT MÅSTE HA SITT BERÄTTIGANDE i många fall. Somliga äro mindre lyckade, andra fylla bra sitt ändamål att vara det med nödvändighet näst bästa, då det bästa är oöverkomligt. Och ändå — gäller det användning av rester, är "det näst bästa" lika bra som det bästa . . .

Alla ha inte vävstol och även om man har en, vill man inte alltid sitta vid den, man har inte tid att sätta upp en väv, man bor på landet och man har en hunger för mulna dagar efter något rejält att göra. Försök då med denna nya mattidé.

Vi kroka mattor, det är både roligt och det man gör blir bra. Vi väva mattor det står utom tävlan.

Vi fläta mattor av trasor — vilket under-tecknad tycker är svårt att få vackert, men jag har sett bra färgsammanställningar. Man kan *sticka* mattor av trasor — ett mycket hårt göra, även om man bara sticker rutor, som sedan sys ihop. Men dessa trasor bli ganska vackra, i mitt tycke mycket vackrare än de flätade. Emellertid är det så påkostande, att det kan räknas som ett verkligt kroppsarbete . . .

Nu finns ännu ett sätt.

Skafla ett par benstickor n:r 4. Eller hellre, tag *en* sådan och bryt den mitt itu och spetsa till ändarna, så att stickorna bli kortare. Använd nu alla garnrester ni har, grovt och finare, dock ylle. Av det fina får man nysta upp en *dubbel* tråd, annars fyller det ej. Lägg upp endast sex maskor och sticka dessa rätt hela vägen fram och tillbaka. Lyft alltid av första maskan. Man kan använda uppre-

DEN NYTTIGA SIDAN.

En ny mattidé presenteras denna gång på den nyttiga sidan och därtill ett arbete, som lämpar sig särskilt som sommarsysselsättning.

pade strumpskaff, jumprar, stickade urblekta filter o. s. v. Att färgerna äro blekta gör ingenting, det blir ofta vackert i mattan.

Skafla en bit säckväv, oblekt domestik, eller annan stadig vara till mattans underlag. Det måste vara kraftigt, har man tunnare tyg, som man vill använda, urblekta gardinstycken eller dyl. kan man ta detta, men då dubbelt. Då man stickat en ribba, som är lagom lång, sys den på, antingen dubbel eller enkel. Effekten blir olika för vardera sorten. I varje fall sys ribban på med langettstygn av tämligen grov tråd. Vill man ha en rund matta, börjar man i mitten, gör man en rektangulär, börjar man i ena kanten. Lämna av underlaget så mycket att man kan vika in en kant, när mattan är färdig.

Ribborna sys rad efter rad med en cm. mellanrum. I svängar måste man "hålla" dem rikligt, så det inte stramar. När ribban är påsydd, klippes den upp, i mitten, om den är dubbel, annars i kanten.

Om ribban är påsydd dubbel, blir effekten flossa. Är den enkelt påsydd, blir effekten rya med lutande lugg. Vilket i mitt tycke

nästan är vackrast. Men då får man se till att underlaget inte är *för* ljust, om det i början skulle skynta fram. Med tiden blir luggen så tilltrampad, att den icke syns. Det uppklippta rispar ej upp sig.

Den raka randiga mattans färger upprepar sig från mitten. Mitten är guldgul, kantad på var sida med rostrött. Sedan kommer svart, en enda rand, därefter salviagrönt, så en bred bård ljunggrönt, en grå rand, så två röda nyanser, blandade, så en blå och sist en skarpt grön. Detta är det raka innanmätet, därefter sys runt om två rader svart, två rader mörkt ljunggrönt och sist, d. v. s. ytterst ett par rader ljusare grönt.

Denna färgskala visar just hur man använt gammalt! Dessa lysande färger äro de som vi ha liggande i jumprar . . . Köper man garn, kan man rätta sig efter rummets färger och göra mattan mera neutral. Svart, mörkt rostrött och grått äro bra färger.

Den ovala mattans färger äro vieux rose i mitten (vilket inte går i ett herrum!) en ribba svart, två ribbor stålblått, en smaragdgrönt, stålblått igen, svart, en bred bård grått, svart, två ribbor stålblått, en grön, två klarblå, en svart, fyra grå, en svart, en grön, tre mörkgrå, fyra ljunggröna och två svarta ytterst.

Har man fantasi, kan man göra fasoner av sina ribbor. Men ingenting blir i längden så bra som rader, så vida man inte är mycket skicklig. Har man mycket garn av en färg, kan man göra mattan enfärgad med "inlock" av små motiv, kors eller rödlakansstjärnor av korta ribbor. Allt sådant är ett öppet fält för experiment, viggmotiv bör kunna gå bra.

Slutligen — får man icke lust, då man ser den rektangulära mattan, att helt enkelt kroka en sådan? Bara i breda rader, med smalare rader som skiljelinjer emellan?

Den som skriver detta råkade vara en av de första, som krokade en matta — man var då osäker om vilka mönster, som lämpade sig och följaktligen "blev det" ett gammaldags, plottligt mönster efter engelsk förebild, alls icke lyckat. Vi kunna gott våga ta våra egna mönster till dessa främmande tekniker och inte skrämmas från det av pietet. Sanningen att säga var den vackraste krokade matta jag sett gjord efter en rya i allmogestil! Det blev ingen imitation, det blev något alldeles för sig — ryan tänkte man aldrig på, så någon förvanskning blev det aldrig tal om. Det blev bara en utomordentligt vacker matta!

Detta med den stickade mattan har en fördel — den smala stickningen är lätt att ha med sig överallt, på tåg och båtar, det är ett arbete för småstunder. Stickningen växer med ilfart — och snart har man en hel matta för rakt ingenting!

CECILIA MED NÅLEN.

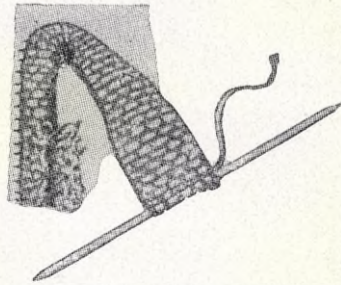
En stickad väst för unga damer.

De nu så moderna stickade västarna äro ganska lätta att förfärdiga om man är litet hemma i stickning. De måste göras av rätt tjockt garn och det i handeln förekommande ULLA-garnet passar bra.

Vi ha valt lackrött sådant garn och åtgår ungefär 280 gram.

Västen är 62 cm. lång från axeln räknat, bakstycket 44 cm. brett och framstycket 24 cm. brett.

(Forts. sid. 804.)

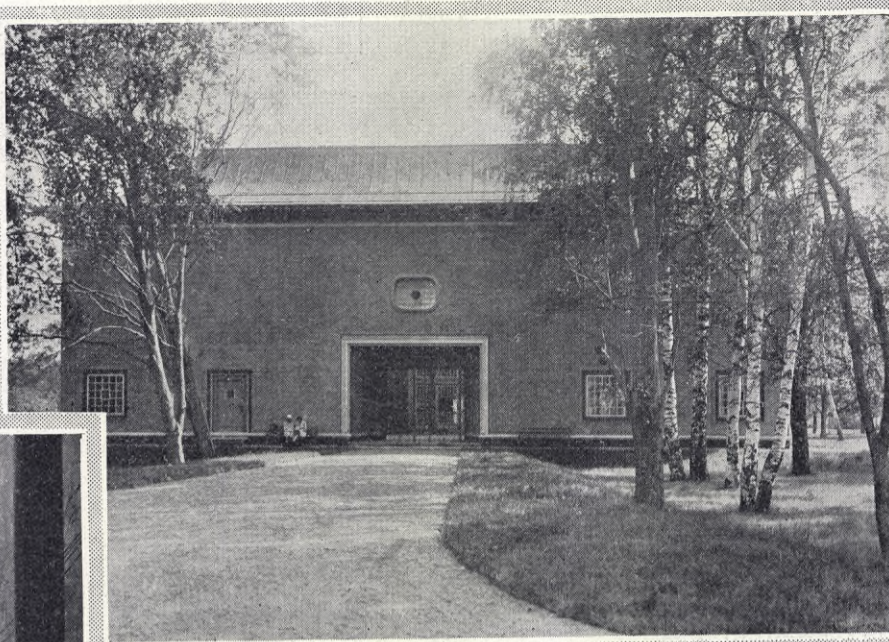
Ribban vikas dubbel, sys på i kanten och klippes upp på mitten.

Varför inte spara genom att handla kooperativt ?

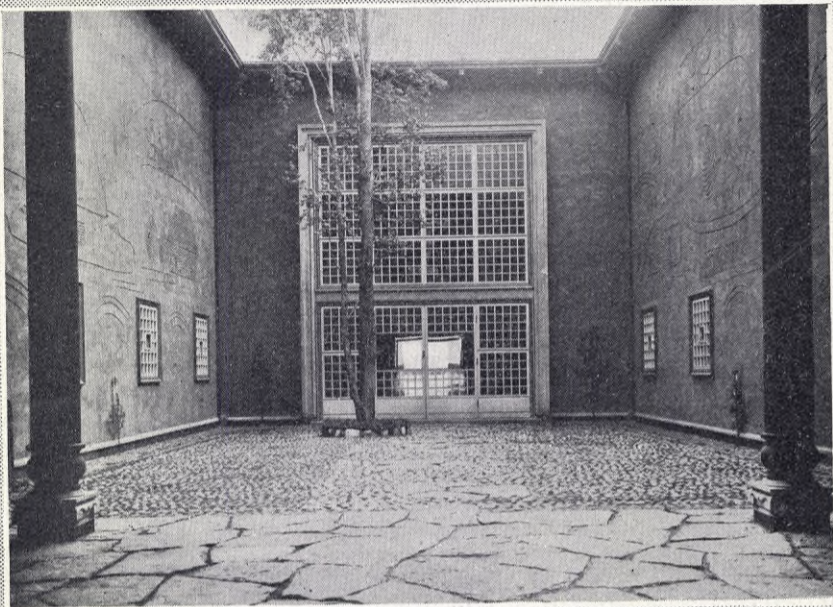
S T A N ' S S T O L T H E T

DET NYA MUSÉET I KARLSTAD.

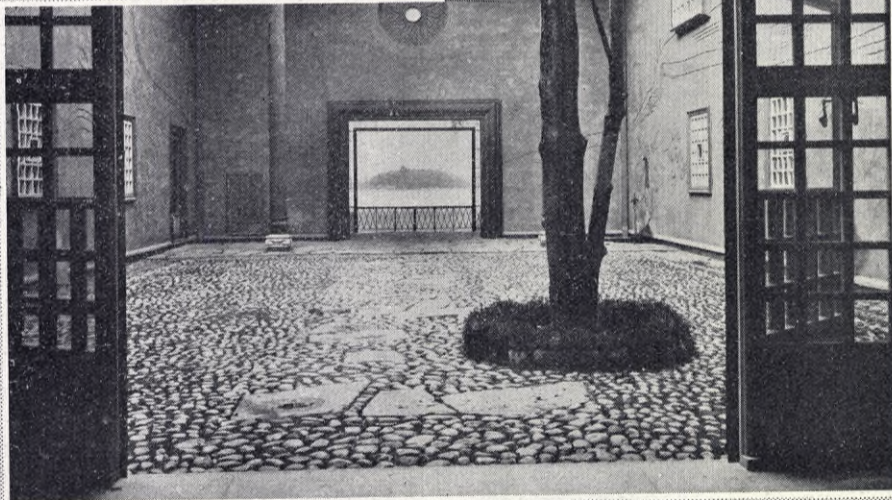
Karlstad har fått ett konst- och kulturmuseum, för vilket ändamål en helt ny byggnad uppförts. Dess arkitekt är Cyrillus Johansson, som här skapat ett verk av utomordentligt estetiskt modernt värde, och museets energiske intendent är professor Helge Kjellin. Här ses några bilder av det nyinvigda museet. (Nyström, Karlstad, hovfoto.)

Värmlands museum, vars arkitekt är Cyrillus Johansson.

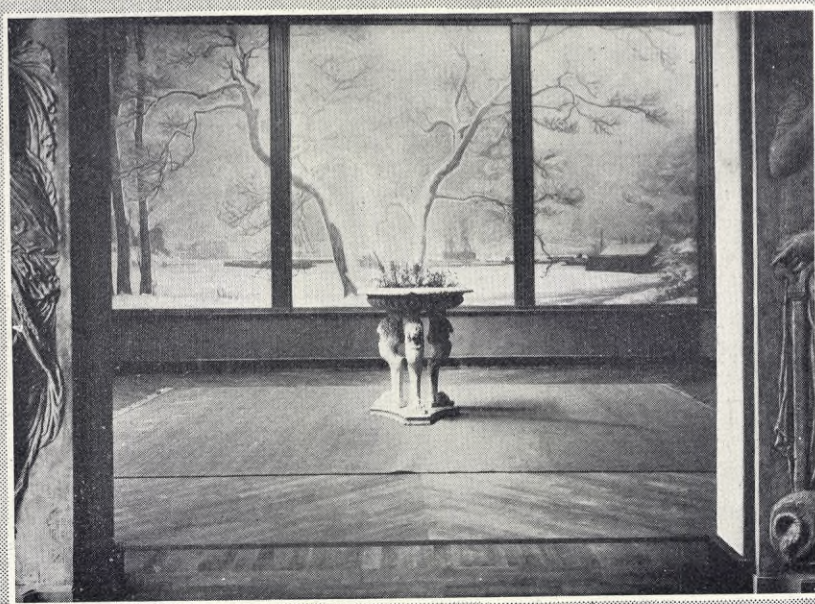
Gårdsinteriör med vägg-ritningar i puts av arkitekten Sten Westholm.

En vacker gårds-utsikt.

Skulpturgalleriet.

Prinsrummet med målning — Utsikt från Oakhill — av prins Eugen.

FURSTAR I OLIKA RIKEN

FRÅN VECKANS HÄNDELSE R.

Kronprinsessan Astrid, nyligen återkommen från sin långa exotiska resa, har nu återtagit sina representationsplikter och ses här på besök i Namur.

En prinsessa hälsas välkommen åter från en lång resa, en skaldefurste har firat en glansfull födelsedag, en svensk konstnärinna har gjort succès, en ryktbar kvinna har gått ur tiden, mannen har erövrat ett nytt rike — se några furstar, som man i dessa dagar talar om.

Katherine Tingley, den ryktbara teosofledarinnan, har avlidit på Visingsö, där hennes svenska teosofskola är belägen. Mrs Tingley var vid sin bortgång 77 år. Hård, hovfoto.

Manliga hembiträden är den senaste nyheten! När den kvinnliga arbetskraften är så fåtalig, har arbetsförmedlingen sänt ut arbetslösa unga män på hembiträdesplatser och experimentet ser ut att lyckas enligt vad som förmlas från "stridsfronten", varifrån denna unga man vid diskbänken är hämtad.

Vår landsmaninna, danskonstnärinnan Carina Ari, har återigen gjort en uppmärksammas dansafton i Paris och fått lysande lovord. Här ses hon i en av sina senaste danskompositioner.

Verner von Heidenstams 70-årsdag firades med stora festligheter på Övralid. Här ses skalden på Övralids trappa i kretsen av sina gäster, bland vilka märkas på bilden ovan prins Eugen, grevinnan Alice Trolle i östgötadräkt, målarinnan Hanna Pauli, prof. Oscar Björck, landshövding Eric Trolle, bokförläggare K. O. Bonnier med fru, prof. Albert Engström, prof. Carl Milles och dr Ruben G:son Berg. Motala Fotomagasin, foto.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

SOFIA BLOMGREN.
F. Sylvé, Skövde. Änka efter kyrkoherden i Flistad och Götlunda, Anders Blomgren. 90 år den 23 juli.

EMMA HÖGBERG.
F. Dahl, Ransäter. Änka efter fabriksidkaren Anders Oscar Högberg, Ransäter. 85 år den 23 juli.

HULDA LINDNER.
Fru, Stockholm. F. d. inneh. av Elkans bokbinderi. Änka efter fabrikören Robert Lindner. 80 år den 16 juli.

CHARLOTTE KOCH.
F. von Horn, Göteborg. Änka efter konsul August Koch, Göteborg. 80 år den 19 juli.

ANNA GADD.
F. Kjellman, Halmstad. Änka efter prosten, kyrkoherden i Torup och Kinnared Johan Gadd. 75 år den 22 juli.

EMMA LINDQUIST.
Fru, Malmö. Måka till juveleraren Emil Lindquist, Malmö. 70 år den 12 juli.

EMELIE OLDENBURG.
F. J:son Maury, Linköping. Änka efter banktjänstemannen Ernst Oldenburg. 70 år den 17 juli.

ANNA von SEGEBADEN.
F. Johanson, Fagerhult. Änka efter underlöjtnanten Uno von Segebaden. 70 år den 19 juli.

KERSTIN CRÆLIUS.
F. Ericson, Stockholm. Änka efter fabrikören Anders Johan Crælius, Stockholm. 70 år den 24 juli.

ANNA DYRSSEN.
F. Fock, Vinslöv. Änka efter ryttmästaren vid Skånska Dragonreg. Hans Dyrssen. 65 år den 19 juli.

SELMA FALK.
Fröken, Mörby, Stocksund. Dotter till majoren Wenzel Falk och hans maka, född Geijer. 60 år den 23 juli.

ANNA LINDSTRÖM.
F. grev. Horn av Äminne, Malmö. Måka till civilingenjören Oscar Lindström. 60 år den 25 juli.

ANNIE TAUBE.
F. Ställström, Örebro. Måka till förste trafikinspektören vid Statens Järnvägar Björn Taube. 55 år den 5 juli.

ANNA MÖLLER.
F. Grell, Sköldinge. Fil. kand. Änka efter prosten, kyrkoherden i Sköldinge Theodor Möller. 55 år den 20 juli.

ASTRID HILDEBRAND.
F. Sehlgren, Nora. Måka till majoren i Väg- och Vattenbyggnadskåren Elis Hildebrand, Nora. 55 år den 24 juli.

ELISABET LECHÉ.
F. Swanlund, Stockholm. Måka till kommandörkaptenen av första graden Carl Leche. 55 år den 24 juli.

KERSTIN RINGSTRÖM.
F. Lindh, Stockholm. Måka till majoren vid Hälsinge regemente Martin Ringström. 50 år den 24 juli.

ELNA PEHRSSON.
F. Nilsson, Bedinge. Socialt och politiskt intresserad. Änka efter lantbr. Pehr Pehrsson. 50 år den 24 juli.

MARIA GENBERG †.
F. Anderberg, Saltsjö-Storängen. Måka till konstnären Anton Genberg. * 1866, † den 14 juni.

ROSALIE ANDRÉE †.
F. Glosemeyer, Uppsala. Änka efter gruvingenjören Theodor Andrée. * 1867, † den 14 juni.

Kokoskakor.

2 ägg
150 gr. socker
125 gr. riven kokos

100 gr. vetemjöl
½ tsk. Rumford
bakpulver.

Beredning: Ägg och socker vispas, tills blandningen är vit och pösig, den rivna kokosnöten sättes till jämte mjölet, blandat med bakpulvret. Smeten formas med téskedar till kakor och dessa läggas på väl smorda plåtar. De sättas in i varm ugn och gräddas svagt ljusgula.

I S:t Petri kyrka i Malmö sammanvigdes nyligen fil. lic. *Henrik Lindberg* och fröken *Beda Sandberg*, dotter till framlidne direktören *Nils Sandberg* och hans efterlevande maka, född *Ahlström*. (Otto Ohm, Malmö, foto.)

Bröllopet firades lördagen den 22 juni å Nyloftet på Skansen i Stockholm mellan konstnären *Willie Bergström* och fröken *Karin Björkman*, dotter till framlidne apotekaren *Rudolf Björkman* och hans maka, född *Claesson*. (Lamm, hovfoto.)

Ester Brandt och hennes vilohem.

OM MAN ÄR SJUK och behöver vård och hjälp och då kommer till ett sjuk- eller vilohem, som verkligen förtjänar namnet *hem*, känner man sig glad och trygg.

Ett sådant är Ester Brandts vilohem i Orsa, ett sådant var hennes pensionat och badanstalt i Östersund.

Den, som skriver dessa rader, minnes med tacksamhet det vänliga mottagandet och den goda vården i

det sistnämnda hemmet. Bakom det hela — såväl sjukvården som de ekonomiska anordningarna vid hemmet — stod ägarinnan, fröken Ester Brandt. Hon var den skickliga ledarinnan i sjukvården, den kloka husmodern, den omtänksamma vårdinnan för gästerna och i mors ställe för sin unga fosterdotter och sina båda brorsdöttrar. I 16 år förestod fröken Brandt badanstalten till gagn för de många, som kommit sjuka dit och dragit friska eller med förbättrad hälsa därifrån. Man glömde, att man var en betalande gäst där. På ett enkelt, rättframt och hjärtligt sätt, såsom hörde man familjen till, blev man mottagen.

Fröken Brandt har i sitt hem upptagit många unga, som hon fostrat till nyttiga samhällsmedlemmar. Hon har lärt dem, att arbetet är en heder, att det nödvändiga arbetet, av vad slag det vara må, skall göras med ordning, redbarhet och glädje.

Efter fyllda 60 år lämnade fröken B. Östersund och flyttade till Orsa, där hon lätit uppföra en trevlig byggnad åt sig. Med hjälp av en trogen och duglig medarbeterska fortsätter fröken Brandt i Orsa sin verksamhet på samma sätt som förut, fast i mindre skala.

Den 24 juli detta år fyller fröken B. 65 år. Hennes levnad har varit en enda lång arbetsdag. Tidigt ställd inför den dubbla uppgiften att försörja sig och utbilda sig för sitt levnadskall, började Ester Brandt — i ordets fulla bemärkelse — "med två tomma händer". Tacksamma tankar och välgångsönskningar från dem, som varit föremål för hennes omtanke, nå henne förvisso på hennes högtidsdag.

S. S—n.

Finsk sol över nordiska blommor...

(Forts. fr. sid. 795.)

beskäftigt dinglande armar och ser ut så att den tantiga helst skulle vilja vara någon annanstans än under läktarens jubelkaskader. Men ändock inte illa tilltufsad i självaktningen stannar hon nog helst kvar, karrikyten är i all sin beska kraft så rolig och karrikytisten suddar så snabbt över den med ett leende att offret glatt fortsätter med sin modererade tantighet.

Ordet arbetsglädje kanske är ett utnött ord,

På Aske i Uppland firades nyligen bröllopet mellan friherre *Carl von Essen* och fröken *Margareta Lewenhaupt*, dotter till greve C. G. A. Lewenhaupt och hans maka, född Nordenfeldt. (Jæger, hovfoto.)

men när man ser dessa trupper av damer, många en bit upp i medelåldern och av en ganska aktningsvärd stabilitet, så passar inget annat. De skutta på bergknallarna mellan skolans många byggnader från morgonkaffet till kvällsteet från och till det vidlyftiga dagsprogrammets lektioner. De timmar de inte själva göra vallstupstående eller avdelning höger om nere på arenan, sitta de uppflugna på läktaren och taga lärdom och skriva invecklade dagövningar.

Alla lektioner ledas inte av högste befälhavaren personligen. En del äro musikteori av fru Federspiel, danska och musiker, som är en ytterligt värdefull medhjälpare till fröken Björkstén och konstnärligt förstår att följa hennes intentioner. Och en del äro barn gymnastik, där ett tio-tal gamla beprövade gymnaster under en liten söt finskas ledning stå och leka ångmaskin med "dunk-tschy" och dansa pas-de-quatre runt väggarna. Omedelbart på dessa lektioner följer en timmes kritik, hälften beröm och hälften ogillande, men båda-dera vänlighet. "Det gör ingenting att det var komplett galet, för do var så söt när do kommendera", den domen kan ju en ung kommandant överleva.

Mellan lektionerna äro alla skolans korridorer och hörn fulla av privatövningar i den

högre rytmiken. Från alla kanter sticka långa ben ut, som hoppa i någon sorts ett-två-tre, och i hela huset hörs dova svikthoppsdunsar. Ena minuten tala vi allvarliga inkvarteringsproblem med föreningens sekreterare, fröken Tora Lindskog, och dess allt i allo, fröken Karin Karling, och nästa minut hoppa konglig sektern och andra värdiga överhetspersoner rytmikkrumbukter ute i tamburen. Mitt i teet på kvällen flyger alltid någon upp och fäktar med limpsmörgåsen. — "Det ska vara samma ben, förstår du!" Och på kvällarna terränglöper man genom hagarna så daggen står om skorna eller dunkar folkdanser i gymnastiksalen.

Och efter mötet resa alla dessa gymnastikdamer tillbaka till var sin landsända i var sitt land och sprida med sin nyväckta begeistring och sin fördjupade insikt i ämnet ut Elli Björksténs läror över Norden. De behöva spridas: vad en klok och storsynt människa med konstnärlighetens temperament i blodet och idealitetens patos i själen har att säga kan mänskligheten höra på.

B. A.

Förvandlingen.

(Forts. fr. sid. 797.)

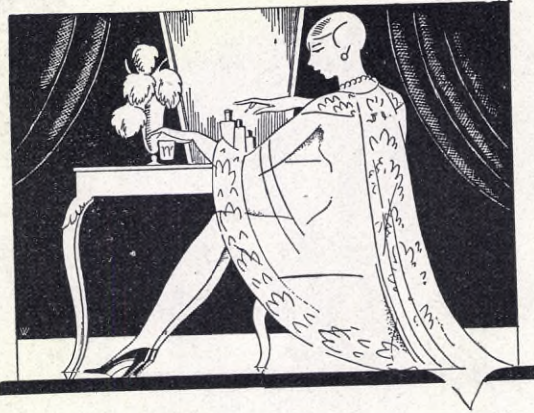
tena, skulle hon utan saknad kunna återvända till enformigheten och den fula klädningen; hon beundrade sig själv.

Klockan sex beundrade hon sig allttjämt: »Det är ännu tid att gömma alltsammans uppe i skåpet bakom kappsäckarna.» Men hon kunde inte besluta sig för detta, klockan halv sju skakade hon på sig: »Men är jag tokig? Antoine kommer strax, jag måste fort klä av mig.» Tanken på Antoine gjorde henne drömmande. Om han såg henne så här förändrad, skulle han bli häpen, han hade aldrig sett henne annat än i paltor... Det var egentligen inte rättvist, fastän han brydde sig så litet om det... Men likväl bry sig alla män om dessa detaljer, till och med han...

Hon ryckte till. Antoine hade kommit hem. Hon hörde honom stänga dörren med sin vanliga häftighet. Thérèse kunde ännu stänga igen om sig, hon kunde klä av sig fort och sätta på sig sin gamla morgonrock, men någonting obehagligt förlamade henne och hon ropade triumferande:

— Antoine, min älskling, kom och se, om jag är vacker?

Två egenskaper

förenade i en hudcrème. — På morgonen behandlas hyn med Gahns Farena-Crème, som sedan under dagen skyddar mot smuts och väderlekens inverkan. — Idealiskt som underlag för puder. — På kvällen masseras hyn med Gahns Farena-Crème och alla orenheter, pormaskar och dylikt försvinna. Hyn får nytt liv och uppkomsten av rynkor och narighet motverkas.

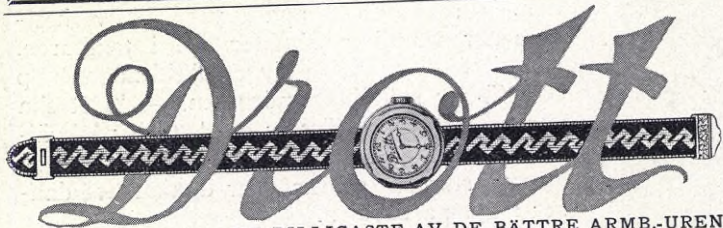
FARÉNA HAVRE-CRÈME

Till salu överallt
i tuber à kr. 1:—
i burkar à kr. 2:50
i lyxburkar à kr. 5:—

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör

Eleganta o. rättgående. DE BILLIGASTE AV DE BÄTTRÉ ARMB-UREN. Försilvråde ankarverk, 15 rubiner. Guldbelagda boetter. 10 års garanti, från 35 kr. 14 karats fr. 55 kr. Moderna former o. band. Säljas und. garanti av Urmakare.

"ALBOFIX"

enda absolut smetfria putsmedlet för tygskor. Oskadligt för tyget. Ekonomiskt i användningen. Tillverkas i alla moderna färger. Pris askar 75 öre, påsar 50 öre st. Ensamtillsäljare **BERNER & ZETTERSTRÖM**, Göteborg. Finnes icke "Albofix" å Eder plats, sända vi gärna 6 askar eller 6 påsar franco om försökslikvid insändes i postanvisning eller frimärken.

Jofurol-Bad, en nikotinhaltig vätska, befriar Edra rumsväxter snabbt och effektivt från de skadegörande parasiterna. Sedan gammalt det enda verkliga utrottningsmedlet.

GÖR ETT FÖRSÖK!
Finnes i flaskor från Kr. 0:75 i alla frö-, färg- och kemikaliefärer.

**DE UPPBURNA
UPPSALAFABRIKATEN**

— av varje husmor kända för sin utsökta arom: —

KUNGS-ÄTTIKA
framställd genom jäsnings av alkohol.
Ej att förväxla med ättiksyra.

SLOTS-SENAP
kännarens förtjusning!

Rekord-Senap
Skånsk typ. Överträffad.

Guldmedaljer 1924, 1927, 1928

A/B UPPSALA ÄTTIKSFABRIK
UPPSALA.

Den elegantaste.

(Forts. fr. sid. 798.)

hus som förfärdigt toaletten har bortfallit, till sorg för många små midnetter, som ju kunde drömma därom.

När Nadine Picard trädde in gick ett sus genom salongen och man förstod att segern var vunnen. Det utgick också sedan av valsedlarna som åskådarna själva placerade i urnorna vid utgången från salen. Det var en eftermiddagsdräkt i beige crêpe satin från firman Gorin. I denna toalett hade man på ett utsökt sätt utnyttjat sidenets bägge sidor. Kappan var helt i blankt siden. Klänningen i blankt siden med inkrustationer av trögt siden. Den var sydd i kjol och långt liv som följde kroppens linje till över höften, och svängde sedan ut något. En hatt i beige filt och en räckkrage alldeles i samma ton prydde kappan och randade den blanka sidenmuffen hon höll i hand. Dräktens sobra snitt och förnäma elegans gjorde den till vad den skulle vara, ett utslag för den franska fina smaken av vilken man dock på denna tävlan fått se så många prov.

PARTOUT.

Sommarpraktiskt.

(Forts. fr. sid. 799.)

ner till. Västen knäppes ej, utan är öppen fram, hopsatt med ett smalt stickat band.

Vi börja med bakstycket längst ner och lägga upp 100 maskor (m.). Efter en bård på 8 cm. av 1 avig, 1 rät, 1 avig etc. börja vi med s. k. strumpstickning, d. v. s. ena varvet rätt och tillbaka avigt. När vi stickat ungefär 40 cm. äro vi vid ärmhålet. Vi maska då av 3 m. i BÖRJAN på nästa 4 varv (2 gånger på varje sida), inalles 12 m. Då återstå 88 m. Sedan ta vi ihop 2 m. i början och slutet på nästa 8 rätta varv. Återstå 72 m. Ryggen är då 30 cm. bred. Önskar man bredare rygg, så minskar man intagningarnas antal, smalare, så ökas intagningarna. Fortsätt på de 72 m. tills ryggen mäter 20 cm. från ärmhålet. Då göres axelstyckena sålunda: Vid nästa rätta varv stickas tills 5 m. återstå. Vänd. Sticka avigt tills 5 m. återstå på andra sidan. Vänd. Sticka rätt tills 10 m. återstå. Vänd. etc. Vi lämna nya 5 m. vd varje vändning. När vi gjort 4 vändningar på varje sida maska vi av först ena sidan 21 m. Fäst sedan tråden där avmaskningen började. Maska av hela ryggen, 30 m. och sedan andra axeln 21 m.

Högra framstycket är försett med samma bård ner till, som bakstycket. Har dessutom en bård på 7 m. (1 avig, 1 rät, 1 avig etc.) efter hela framsidan samt ficka.

Vi börja ner till och lägga upp 60 m. Bården stickas lika dant och lika lång som på bakstycket. Sedan s. k. strumpstickning utom den jämlöpande bården längs framsidan, som är en smal fortsättning av bården ner till. När vi stickat 5 cm. från bården göra vi fickan. Själva fickan, som sitter på baksidan stickas först sålunda: Lagg upp 20 m. och sticka 22 varv. Mask ej av utan ha den i beredskap.

Vid nästa rätta v. (början i sidan) sticka vi 20 m. Sedan 20 m. avigt och rätt såsom bården, fortsätt de sista 20 m. med sin bård. Vi sticka 7 varv på detta sätt och vid det åttonde varvet, som är avigt, maska vi av de 20 aviga och rätta maskorna. Vid nästa rätta varv sticka vi 20 m. och då vi komma till de avmaskade sätta vi in fickan och sticka på de 20 m. och fortsätta sedan varvet ut. Det är bekvämare på detta sätt i st. f. att lägga upp nya maskor och sedan sticka fickan på dem.

Efter 30 cm. stickning ta vi ihop 2 m. vid vartannat varv, 4 gånger i sidan. Samtidigt at vi ihop 2 m. alldeles intill bården vart 10:de varv under hela stickningen. Denna sista intagning göres därför att framstycket liksom skall svänga in åt axeln till och öppningen fram bli jämnare.

När stickningen är 40 cm. lång äro vi vid ärmhålet och maska av 6 m. i början av 2 rätta v. i sidan. Sedan ta vi ihop 2 m. vid varje rätt v. 3 gånger. Fortsätt stickningen tills över axeln för att möta bakstycket. Vi få komma ihåg att framstycket måste vara längre än bakstycket. Axelsömmen får inte vara ovannpå axeln. På modellen ha vi då

Då Ni handlar middagsmaten

Glöm ej att köpa en ask Turbanpraliner till desserten. — Då är Ni ifrån alla besvär med tillredningen och får ändå en kulinarisk avslutning på middagen.

Säljes i originalförpackningar om:

1/2 kg. .... Kr. 3:50
1/4 kg. .... Kr. 1:85
1/8 kg. .... Kr. 1:—

CAP Turban-praliner

Ni bör magra

bliva slank och modern och förbättra Ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nørregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksamt medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor o. t. Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Hetsida f. t. 750:—, hetsida e. t. 600:—.
Lediga platser och platssökande 30 öre.

Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLOM

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.		UPPL. B.	
Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:50	Kvartal	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

briker för dylik apparat, som nu äro nedlagda.

3) Antagligen är här fråga om små smörgåsar gjorda av marzipan och förvillande lika riktiga smörgåsar med pålägg. Man kan ju också kalla extra fina och raffinerat garnerade smörgåsar för "konfektsmörgåsar".

4) Bäst att annonsera i någon Göteborgstidning efter lämpligt ställe.

5) *Sechs schwere Jahre* av Sergej Sazonov finns ej översatt till svenska. Den är utgiven på Verlag für Kulturpolitik, Berlin 1927 och kostar 10 kr. Kan anskaffas genom en bokhandel.

Ryska böcker efter kriget: Raskolnikov (pseudonym) *Sovjet-Ryssland*.

Haksim Gorkij, *Revolution och Kultur*. Tjernov, Victor, *Mina öden i Sovjet-Ryssland*. — Leon Trotsky, *The real Situation in Russia*.

Sjukvårdsbidrag.

Fråga: Pensionsstyrelsen har beviljat mig vård vid kuranstalten i Västerås för ledgångsreumatism, men kostar detta 150:— kr.; då jag är helt medellös undrar jag vart jag skall vända mig, för att få hjälp med detta belopp.

Anka.

Svar: Vänd Eder till pensionsnämndens ordförande i Eder församling. Saknar Ni egna medel och försörjningspliktiga anhöriga, som kunna hjälpa Eder, och äger hemorts rätt inom kommunen, kan fattigvårdsstyrelsen bevilja Eder detta belopp, som kommunalt sjukvårdsbidrag utan fattigvårds-karaktär. Annars såsom fattigvård.

Skönhetsråd.

Om sommarens kroppsvård.

(Meddelade av fröken Olga Clannan, Etoile, Stockholm.)

— Då börjar vi nerifrån då —

— Nej, gör inte det. För då bör du mänskligt sett börja med benen och då kommer du aldrig längre och det blir ett sånt gräsligt liv —

— Jaha, det blir det. För utgåendes ifrån att du är ett komplett litet nöt så måste jag ju åtminstone försöka lägga krokben för dina benförsunligheter i sommar.

— Och du tror, att jag som har gått och tagit behandlingar och knådats och misshandlats för min usla reumatism och stelhet i benen skulle kunna komma på den idén att vansköta dem —?

— Vare det mig kolossalt fjärran. Men jag tror, att du skulle kunna komma på den idén att lägga dig i en våt baddräkt på en fuktig sandstrand, hänförd stirra upp i det blå och inte märka hur åkommorna kröp upp i de blå benen.

— Ä. Jag säger bara ä! För när jag har semester så måste jag slöa och vila och ligga —

— I en hängmatta, ja. Som inte hängt ute i regn. Men *vill* du absolut att benen skall tjock-

na och svullna så de se ut som en dagmask som har förätit sig —

— Ne—ej —

— Var då så utesägligt vänlig och tro inte som mänskligheten i

sin helhet just nu att en yllebaddräkt värmer därför att den är ylle. Sitt inte i plaskvätt majestät bland strandmaskar och ma-

netlik och låt kroppsvärmen tor-ka ut baddräkten, så mycket värme har du helt enkelt inte till

överlopps i din ynkliga bantlekamen. *Klä om dig.*

— Så du menar att jag skall skaffa två hiskligt dyra baddräkter —

— Har jag aldrig sagt. Kliv i

böljan med den dyra yllediton,

på stranden kan du väl ha en något enklare och fladdrigare. Och så spasserar du *fort* en bit, så du får i gång blodet. *Sedan* ankrar du bredvid matsäckskorgen och grammofoonlådan.

— Och så tjocknar benen och blir svullna i alla fall, ja. Mina ben *vill* tjockna.

— Då får du hejda dem med rena rama brutaliteten. Varje

morgon och kväll masserar du dem minst fem minuter på baksidan uppåt med flata handen. Och

så ligger du inte med kaffebrikan på magen tills frukostgong-

gongen dundrar, utan du tågar ut på balkongen eller någon annan-

stans där du kan stå nakot i fris-

ka luften utan att polisen tar dig,

och så gymnasisterar du. Enkla benrörelser, men med metod.

— Apropos gymnastik, har du sett mina höfter. Vad ger du mig för dem?

— Skall det vara per kilo, så gör du en god affär. Det är många napoleontårter det där. Alltså: har du en gummikavel?

— Ja, gud bättre, men den är nästan möjlig, för jag —

— är lat. Du tar bort möglet på eviga minuten och sätter i gång. På höfterna och till gram-

mofon. Och sedan tar du en hög stol och står rak på det ena benet

och svänger det andra runt över hela stolen. 10 gånger.

— Sen är jag död.

— Gör ingenting, men du ser

snygg ut. Och sparka inte sönder pensionatets möbler.

— Så tar vi armarna. Och den s. k. bysten.

— Ja, gud bättre, för att tala som du. Tro bara inte att du för att få spänst på överkroppen skall ställa dig och lyfta tunga saker

och i den stilen. Jag gjorde det en tid, när jag stod på samma låga nivå som du, och det enda

jag åstadkom, var att armarna blev som på en stensättare. Du

står på tå och lyfter armarna från sidorna över huvudet och

andas in djupt samtidigt. Sänk armarna i fyra etapper och andas

lugnt ut. Uppfatta?

— Någorlunda. Men om fett

(Forts. å sid. 811.)

YvY

Våra Ärade Damer
torde ben. beakta, att dagligt bruk av i handeln förekommande animaliska tvålar gärna vill framkalla och befördra obehörig hårväxt, synnerligast där anlag förefinnes, vilket kan vara mindre behagligt för ett i övrigt fagert kvinnoansikte.

YvY-Tvålen däremot, som uteslutande är framställd av yppersta vegetabiliska oljor och essenser och absolut fri från alla animaliska tillsatser, förhindrar alla dylika obehag och gör i stället huden mjuk och sammetslen, samt bidrager på ett frappant sätt att åt hyn skänka och bevara all den renhet och strålande charm, som är all skönhets idol.

Giv därför dina kinder

YvY-Tvålen
— den renande och hudförskönande —

MENTHOL med EUCALYPTUS
**För desinfektion av mun och svalg.
 Mot förkylning och för rökare.**
FÅS ÖVERALLT à 25 ÖRE PR ASK.

2^{1/2} öre En portion gröt kostar endast **2^{1/2} öre**

INGA EGNA BUTIKER.
 VÅRT FABRIKAT HOS
 VARJE GULDSMED.

E d r a b a r n b a r n s b a r n

skola ännu med heder kunna använda Ert bordsilver
 om Ni varit omtänksam nog att skaffa sådant med
V A S A M Ä R K E T

vilket är en garanti för den yppersta kvaliteten.

GULDSMEDS AKTIEBOLAGET I STOCKHOLM

